

LÁZNĚ

—
Martin Reiner

Hledáte místo, kde...

... můžete celý den studovat nebo pracovat?

... seženete knížku pro zábavu, do školy, k poučení?

... stahujete e-knihy, posloucháte hudbu, tisknete 3D?

... osobně potkáte české i světové autory?

... můžete zajít na koncert, filmy artové i 3D?

Právě jste ho našli!

Městská knihovna v Praze

43 poboček, **3** pojízdné knihovny, **4 000** akcí ročně,
2 000 000 dokumentů, **60** Kč za registraci

www.mlp.cz

knihovna@mlp.cz

www.e-knihovna.cz

www.facebook.com/knihovna

Lázně

Martin Reiner

Znění tohoto textu vychází z díla [Lázně](#) tak, jak bylo vydáno nakladatelstvím Petrov v Brně v roce 1998. Pro potřeby vydání Městské knihovny v Praze byl text redakčně zpracován.

§

Text díla (Martin Reiner: Lázně), publikovaného [Městskou knihovnou v Praze](#), je vázán autorskými právy a jeho použití je definováno [Autorským zákonem](#) č. 121/2000 Sb.

Vydání (obálka, upoutávka, citační stránka a grafická úprava), jehož autorem je Městská knihovna v Praze, podléhá licenci [Creative Commons Uveďte autora-Nevyužívejte dílo komerčně-Zachovejte licenci 3.0 Česko](#).

Verze 1.0 z 27. 9. 2019.

OBSAH

1. KAPITOLA.....	6
I.....	6
II.....	8
III.....	11
IV.....	15
2. KAPITOLA.....	18
I.....	18
II.....	20
III.....	24
IV.....	28
3. KAPITOLA.....	33
I.....	33
II.....	38
III.....	45
IV.....	49
4. KAPITOLA.....	53
I.....	53
II.....	60
5. KAPITOLA.....	66
I.....	66
II.....	70
6. KAPITOLA.....	77
I.....	77
II.....	80
III.....	84

1. KAPITOLA

I

Hned po příjezdu mě nejprve vyděsil pohled na dům, ve kterém jsem měl strávit příští měsíc svého života.

Sanatorium Aurora stálo v kruhu parkovišť a širokých, obnažených záhonů výhruzně jako zápasník sumo, stálo tu rozkročeno ve světelné záři, v ledovém tichu, a jen ze stovek tušených, kdesi ve tmě skrytých hrdel vylétaly dramatické chuchvalce par. Nenadálý, silný poryv větru zaskřípal uvolněným plechem na střeše obří budovy. Mrazivé růže leptaly skla oken.

A mám to být opravdu já, pomyslel jsem si okamžitě, kdo odvážně vkročí do malého, kruhovitého válčiště a pokusí se lstí, úskokem, nebo snad dokonce silou chabě vyvinutého trupu pokořit tu horu? Která z přísně vytríbených dovedností mne může dovést k vítězství, tázal jsem se v duchu sám sebe.

A odpověď, statný dvanáctérák, kterého vábničky myslivců vy-lákaly na měsíčním svitem zalitou stráň, se nabízela v plné kráse: Žádná! To jest plnou větou: žádná z přísně vytríbených dovedností tě nedovede k vítězství v souboji se soupeřem, kterému dosahuješ sotva po odulý břich.

Čemuž jsem porozuměl.

A hned jsem si docela plasticky představil, jak tahle Aurora vyplouvá proti mně, i skrze její ocelové pláty jsem rentgenovým zrakem viděl, jak se někde v podpalubí ládují kanóny, a nakonec jsem zřetelně uslyšel pleskat revoluční prapory v silném severozápadním větru...

Stál jsem sám na potměšlém parkovišti a vydechoval páru. Zaklapl jsem dveře auta, zamkl centrálem, zvedl obě těžké tašky ze

země a vydal se pomalým, trhaným pohybem se sklopenou hlavou vstříc všemu, co se musí v lázních stát.

Prošel jsem rozzářenou halou, recepční mi dala strohé pokyny pro několik nejbližších hodin, přidala klíč, který se houpal na ošoupané žluté klíčence jako známka na blaženém kravském uchu, a pak už jsem stál v ošklivém pokoji velikosti mého brněnského kamrlíku pro služebnou, vhozen do temného labyrintu jako čerstvý kus masa pro Mínotaura, očima jsem bloudil po špinavém, prošlapaném koberci a po sériovém nábytku svazáckých ubytoven, až jsem narazil pohledem na širokou žaluzii trčící uprostřed okna šikmo jako gilotina, a přitom jsem si v duchu celou dobu říkal, panebože, tady nezůstanu ani minutu.

Zhluboka jsem se nadechl a položil na zem obě tašky.

Otevřel jsem dveře po své pravici, za nimiž jsem tušil koupelnu, rozsvítil a udělal dva kroky k umyvadlu, abych si opláchl ruce. V zarezlé vaně se proháněli škvoři. Zvedl jsem hlavu a pohledem unavené oběti justičního omylu jsem si prohlédl svůj odraz v zrcadle, z něhož se odlupoval amalgám.

A teprve tehdy, když jsem spatřil svou popelavou tvář, uvědomil jsem si, že vše bude brzy ještě horší, než se na dostatečně odpudivý první pohled zdá. Tuhle malou celu benediktinských mnichů totiž budu nucen sdílet s někým dalším, s někým, kdo se bude bezpochyby cítit v téhle perfidní prostora jako prase v žitě, nebo chcete-li, jako starý Šošon ve svém týpí. Tak; ve smrtelném sevření těchto zdí na mne bude po celý měsíc bez přestání zírat dvě oči, takže si nebudu moci ani vyštárat pokojně zbytek hovězího ze zubů, nebudu moci ladtě a s netajenou rozkoší otáčet stránky rozečtené a pomalu čtené knihy, protože na protější posteli bude sedět nějaký vůl trýznící svého nepatrného ducha luštěním křížovky a přitom bude vysílat k mé posteli kradmé pohledy, jako bych já byl nějaký idiot...

A tu mě definitivně přemohla slabost, zatočil jsem se kolem vlastní osy a pak jsem s trojnásobným kerberským zavytím vyrazil zpět

po chodbě. Minul jsem několik reprodukováných krajinek, proběhl okolo vrátnice (ano, před několika minutami to ještě byla recepce, teď už jsem prchal kolem vrátnice) a hlavou málem narazil do příliš pomalu se otevírajících prosklených dveří. V ostrém, vlhkostí prosyceném vzduchu jsem několika přískoky dosáhl parkoviště, po hlavě skočil do svého vozu a s hořícími pneumatikami vyrazil pryč.

II

Lázně Aurora leží poněkud stranou od starobylého třeboňského centra. K branám města však dojdete od sanatoria za deset minut, a vydáte-li se k městu lázeňským parkem, projdete-li pod paravány habrů, osik a dubů, z nichž v zimě zbydou vždy jen zprohýbané pavoukovité kostry, takže to pak vypadá, jako by celý areál byl tajuplným smetištěm stovek starých deštníků, minete-li několik smrkových hájků a pár kolonií pámelníkových keřů, pak, bezpečně vedeni průvodcovským prstem radniční věže, budete v centru Třeboně ještě o něco dříve.

Ještě blíž je to z lázní na malé autobusové nádraží a doslova na dosah, jen si tak odskočit, leží třeboňský hřbitov. Právě překvapení vás však čeká na opačné straně. Asfaltová silnice, po které k Auroře přijíždíte, tady totiž náhle končí v poli! Prudce zabrzdíte a pak se vám – tak jako mně – může zdát, že sám Jakub Krčín a potom vzorně i všichni jeho budovatelští potomci měli tu západní stranu v jakési pohanské dosud úctě, a proto zde, v místech, kudy prochází slunce naposledy, zbudovali postupně hřbitov, autobusovou zastávku a ovšem také lázeňské sanatorium, postavili zde všechny myslitelné mohyly loučení a odloučení a nakonec ovšem neopomněli přetnout šíjí silnice rituálním plknem¹, takže její zbytek trčí nad jarním

1 Popravčí sekyra. *Pozn. red.*

osením jako odrazový můstek, trčí zde jako jeden konec katafalku pod holou zimní oblohou, trčí zde jako skalní útes, z něhož lze ještě jednou zamávat zapadajícímu slunci, zavřít oči a pak se poslepu vrhnout do hrudkovité, bílé prázdně oblačí...

A musím tu hned upozornit na dvě věci. Rozlehlý park, o němž jsem se zmínil před chvílí, Jirka dosud neviděl. Jelikož dorazil včera už za tmy, mohl jeho existenci při letném vyhlédnutí z okna spíše jen vytušit. Jako by však bylo obzvlášť důležité, abychom toho o parku věděli prozatím co nejméně, zahalil se hned druhý den ráno do pláště mlhy a nekonečného mženi, takže celý jeho rozměr a podzimní půvab bukově podřimující krasavice směli jsme obdivovat poprvé až po čtrnácti dnech, kdy jednoho rána prudké slunce přišpendlilo všechny obyvatele sanatoria na stěny pokojíčků jako nějaké tesařky, přibodlo je na zeď zaživa, takže desítky pacientů a pacientek celý den jen bezmocně třepotaly nožičkami a řinul z nich smrtelný pot za sklem toho ohavného terária.

A ještě tohle: Jirka už Třeboň jednou navštívil. Stalo se před několika lety – a byla to návštěva rmutná jako rybniční kal, který se v noci zvedá ode dna, když sebou ze spaní mrskne starý sumec. Byla to návštěva, jejíž studený prst mu tůkal na okénko snů ještě několik dalších měsíců, a propnutý nárt té dámy, zanořený pod zdánlivě klidnou hladinu dní, stále hrozil bouřlivě čerit.

Houpačka roku tehdy letěla právě na opačnou stranu, a jestliže nynější Jiřího pobyt v Třeboni se celý odbude po turistické sezoně, v čase zlých mlh převalujících se nad blaty, jeho první návštěva, před více než třemi roky, se naopak za zmrzlým přelomem roku už jen nostalgicky ohlížela z bezpečné vzdálenosti, neboť byl konec března a první rakouští turisté už už vystrkovali své hlavinky z podloubíček Masarykova náměstí, připomínající prvosenky na nějakém tyrolském svahu, město už už nabíralo dech, aby ho pak smělo zase ztratit v letních horečkách, město rozepínalo ve-sele knoflíky hospod, hospůdek, vináren, kaváren a barů na svém

hubertusu, město bylo nachystané, poloprázdné a světlo padající z oblohy bylo kalné.

Jiří tenkrát, a to si dobře pamatuju, nejel z Brna pohodlnější a rychlejší trasou po dálnici, ale ve svém starém oplu se dvě a půl hodiny pohupoval po vyprázdňených víkendových okreskách, jako líná luční kobylka přeskakoval od městečka k městečku, z Rosic do Zastávky, vydýchat, a hop do Náměště, dalším přískokem až k Třebíči, potom Telč, a tak až na parkoviště za hradeckou bránou, kam dorazil před šestou hodinou večerní, a hned se pěšky vydal do hotelu Zlatá hvězda, svítícím na hlavním rynku, kde se ubytoval.

Na recepci poklábosil, do patra vyjel výtahem a Třeboň zatím varhánkovatěla ve vlnkách stále houstnoucího šera. Zlatá hvězda do všeho bez zájmu píchala cípy svých rozsvícených oken. Na dlažbě před hotelem pomalu dodoutnával oharek soboty, řídnuocí kroky kolemjdoucích zanechávaly stále průsvitnější šlápěje a i ty se za chvíli odpařily do éteru.

O půl hodiny později seděl Jiří zapřen lokty o dřevěný okenní parapet a zdálky to vypadalo, jako by nějakým vnitřním metrem velmi pozorně měřil prostor, který mu ještě zbývá k úniku...

Však o jakém úniku je řeč; což sotva nedorazil do cíle své pouti? Vyplašil ho snad čas, který teď zvečera lomoživě stahoval svou mříž? Ne, na to nebyl Jiří ani dosti stár, ani právě mlád. A přesto: pohlédnout skrze okno do tmy Jiřího okem, spatřili bychom před sebou v úděsu nepřiliš ostře vyrýsovaný, zato pěkně doširoka rozevřený chřtán Smrti!

Tož nějaká místní atrakce pro movité turisty, pomyslíte si..., a ono vůbec ne.

Jestliže tu sedí Jirka už dlouhé minuty bez jediného pohnutí, jestliže tu trčí u okna jako nějaké dřevěné madlo, pak to znamená, že někde nablízku opravdu číhá smrt. A je to smrt, která se ho přespříliš týká, i když to prozatím není přímo on, jemuž vyrývá dlouhým nehtem znamínko do kůže na předloktí. Ten vlásek krve je cejchem jeho přítele, Vítka Glassera.

Po dřevěném madle se pomalu šinou studené prsty, aby je po chvíli obemkly zcela.

III

Vítek Glasser nebyl vždycky můj kamarád. Po řadu let, co jsem ho znal, nacházel jsem stále nové důvody, proč k němu lnout, a bohužel také stále nové důvody, proč se mu v teritoriu brněnských ulic vyhýbat.

Náš vztah se změnil k lepšímu až na jaře toho špatného roku: já se po dvou bolestných letech hrabal ze dna senkrovny² (a tou bolestí jsem ještě smrděl na sto honů, takže se ode mě kdekdo odtahoval) a Vítek se dozvěděl, že má maligní nález na varleti. Nu, byli z nás brzy kumpáni, radost pohledět.

Mé problémy vyžadovaly zdlouhavou a vpravdě filigránskou péči, kdežto Vítek potřeboval rychlou operaci, kterou taky absolvoval a která byla podle doktorů úspěšná. Dál potřeboval chemoterapii, ale na tu odmítl chodit. Raději pil bylinkové čaje, které mu předepsal jakýsi lidový léčitel. Ty lektvary z jitrocele a zeměděmu trhaného patrně o svatojánské noci byly neuvěřitelně trpké, a proto posilovaly dojem, že budou také účinné. Venkovský šaman své věci – jak se zdálo – oddaně věřil. Stejně slepá víra měla vyléčit též Vítka, a proto byly rychle zardoušeny i mé vehementní pokusy přimět ho alespoň k léčbě „podobojí“.

„Nejde to,“ dozvěděl jsem se. „Chemoterapie by totiž účinky bylin zrušila.“

A tak nezbylo, než zůstat s nadějí.

A naděje, ta je jak známo nafukovací. Do naděje párkrát fouknete a hned je obrovská jak zeppelin, párkrát dýchnete a už stoupá na oblohu a její konejšivý stín padá na milióny životů.

2 Jáma na odpadky, žumpa. *Pozn. red.*

Dva konkrétní životy – Vítkův a můj – se mezi těmi abstraktními milióny tetelily o poznání blíž, na ty jste si mohli zrovna sáhnout, a jestli jsme žili nadějí, pak spravedlivě dodat, že ještě pořád jsme byli také nadějí pro jiné. Dokonce nejednou jsem se napřáhl k úvaze, že celý svět by už dávno rozplizl a shnil bez toho dmutí a pnutí, ale poté jsem zpravidla slevil a spokojil se s městem, jež bylo nevzhledným rámem našich osudů. Ano, Brno by se rozpadlo už dávno, tvrdíval jsem, nebýt naděje, již jsme mu skýтали až do posledního dechu. Kde by byla slavná brněnská plotna, ten dvorek pro sedm statečných, kdybychom sem stále nevháněli celé hektolitry vzduchu?!

Já měl tehdy, v přísné dělbě prací, na starost Běhounskou, ulici starých činžáků, kde se ještě rozlehlé lustry v prostorných bytech kdysi rozsvěcovaly plynem a kde ve starých střechách domů bylo už tolik děr, že na všech půdách jste se museli brodit po kolena sto let strádaným hvězdným prachem, kdežto Vítek bydlel zase v dalším z údů toho věčně strádajícího těla, v jednom z ohybů Masarykovy třídy.

Měli jsme k sobě opravdu jen pár kroků, ale to je nakonec dostatečně známá věc, že v pěti šesti brněnských ulicích, které si zašlá hvězda hlavního městského rynku stále dokola rovná na hlavě jako několik posledních vlasů, že tam se potká každý s každým, kdykoli si jen zamane, a dokonce i tehdy, když o to nestojí.

Což beze zbytku platí pro jaro a léto, tedy pro čas, v němž se právě nacházíme.

Na podzim se totiž kruhy všech vadnoucích cest ještě více stahují, takže dřív, než opadají listy v brněnských alejích, točíme se my marní a stále jen napůl živí jako poutové labutě na tom jediném, mrzutě zahlížejícím náměstí Svobody a v zimě pak už rovnou přimrzáme jako vločky sněhu k morovému sloupu, středu města a našeho světa.

Náš vztah se změnil k lepšímu a jeden k druhému jsme najednou měli jen pár kroků. Vítek k mé bolestné opuštěnosti a já k jeho rakovině.

Aby bylo veseleji, stavil se u mě občas i se svou novou přítelkyní, mladou doktorkou práv Natálií, která byla o celou kadeřávkově kudrnatou hlavu vyšší než já, zatímco ke svému hubenému pacientovi obracela tvář ještě pořád směrem vzhůru, jako k Nejvyššímu soudu, ačkoli ten rokoval v obvyklých, nedostupných místech.

Natálie usedala velice elegantně v mém obývacím pokoji, dlouhou levou nohu kladla půvabně přes ještě delší nohu pravou, seděla na samém kraji pohovky a krásně se přitom smála a hladila Vítko po tváři, což mě uvádělo do mírných rozpaků, protože dívky a ženy, které jsem s ním v minulosti vídal, ho možná hladily někde v hlubinách noci, v hlubinách společně sdílené samoty, ale nikdy za denního světla.

A možná to nebyly jen rozpaky, co se mě zmocňovalo při pohledu na krásnou ženu sedící tak důvěrným způsobem na mé pohovce, v mém obývacím pokoji, a tak jsem mnohem častěji naopak já vklouzl do Vítkova stále jen provizorně rozloženého tábora na Masaryčce a pak jsme pili, Vítek bylinkový a já černý čaj, a dny byly bezpečně delší a světlo bylo tak ostré, až pálilo; známé světlo na konci tunelu?

Ano, stále jsem musel odhánět ty myšlenky, ovády naducané sladkou krví děsu z možnosti nebytí, i když Vítek měl mírný výraz a nezvykle mnoho času, a připadalo mi, že si zkouší svou příští svatost, jako si zkoušíte šaty u krejčího, ještě tady malinko ubereme a tady naopak přidáme, a zatím někdo za oknem pomalu ubíral dne a přidával noci, jako ubíráme světlo v plynových lampách, a za chvíli už zase na hromadách tlelo podzimní listí a my pak dlouho kroužili jako dvě poutové labutě okolo náměstí Svobody, když mě Vítek vyprovázel domů.

A nechme zase vyprávět Jiřího, který mezitím ustoupil ze svého podminovaného pokoje do hotelového baru, kde pestrobarevný papoušek ara tahá z rozrušených myslí nové ortely a milosti.

Já totiž zkracuji vlásky Vítkova partu až příliš pilně, protože už slyším, jak jiné klisničky nedočkavě hrabou kopytem v maštali,

a obávám se, že bych nakonec předčasně pohřbil i jeho dohola ostříhanou hlavu, že bych ho opustil dřív, než dojde bolestného a nepokojného konce, ačkoli...

Tomu, več se v konci svých dní Vítek proměnil, té nezřetelné postavě zmámené morfiem a táhlými závany černých perutí Thanata, který jediný směl do nemocničního pokoje vstoupit v každou denní i noční dobu, té už by to bylo jedno.

Ještě někdy mezi Vánoci a Silvestrem, vzpomíná Jiří, jsem se stavil na hrnek čaje a kus řeči, a když jsem se jako obvykle rozhlížel po Vítkově velmi spoře vybaveném podnájmu, uviděl jsem na židli složené šponovky a svetr. Teprve dodatečně jsem si ovšem spojil ty dva kousky oblečení s běžkami opřenými o zeď v předsíni.

Vítek rozhodně nebyl žádný pecivál, zčistajasna ho čtrnáct dní nebylo a pak nám ukazoval fotografie z Turecka, Portugalska a jednou, když se po něm země slehla na celý měsíc, přivezl kromě fotek i pravá indická tabla a pak, v noci plné deště, na ně hrál s Pišíkem, který bůhvíodkud přitáhl sitár, a ta vzpomínka, ten krásný noční motýl zachráněný na správné straně okenní tabule jako by ještě dnes shazoval na Vítkovy nevystěhované věci trochu zázračného pelu. V létě cestoval, ale v zimě nejezdil nikam. Takový to byl letní pták, který se přilípl k teplé obloze a dokázal tou modří plout bez únavy dlouhé dny a týdny, proskakoval hořícím slunečním kruhem a jeho byt pak býval celé léto nasáklý sladkým dýmem spálené kůže. Ale v zimě se vždy chladně přimkl k morovému sloupu a nebylo na světě síly, která by ho odtrhla, nebylo hlasu, který by ho odvolal z promrzlé brněnské dlažby.

„Takže hory...?“ zavrtěl jsem v ironicky přehnaném údivu hlavou, a hned mě to zamrzelo, protože Vítek reagoval téměř omluvně.

„Máme domluvenou nějakou horskou ubytovnu, ale to je všechno, co vím.“

„Natálie?“

„Jo, a ještě ňací její známí z fakulty...“

A za chvíli už jsem zase šel, a kdybych tušil, že tohle byl můj poslední rozhovor s Vítkem Glasserem, určitě bych se tvářil, že nevidím, jak je z chystané cesty nervózní, a zdržel bych se dýl. Zatímco by voda v oprýskané, kvítkované konvici šuměla a vzdychala spěchajíc k varu, prohlédl bych si nejméně popáté starý Vogue s fotografiemi Diany Arbusové a Roberta Mapplethorpa... Třeba to mohlo dopadnout všechno jinak.

Třeba jsme si mohli povídat tak dlouho, až bychom oba utrmáceni slovy usnuli přímo v kuchyni u stolu a spali bychom velice hlubokým spánkem, takže by na ty hory museli odjet bez Vítko. A když bychom se konečně spolu probudili, za okny už by tálo a bylo by zase jaro...

Jenže toho se už Vítek při plném vědomí nedočkal.

IV

Z Beskyd se vrátil ponížený novou nemohoucností a zároveň zdrcený strachem, nikomu se neozval a dva dny jen polehával na svém kanapi v bytě na Masarykové. Bolest však dorůstala, a když se třetího rána už nedokázal sám zvednout z postele, asi pochopil, že všechno je špatně, a konečně zavolal rodičům do malé jihočeské vesničky, odkud do Brna kdysi přišel, do míst, kde se narodil.

Vezli ho pomalu po zledovatělých okreskách, z Rosic do Zastávky, bolestně se nadechnout a posunout se do Náměště, a pak sevřít oholenou, mrazem zkřehlou dálku do obou dlaní a dolézt se zařatými zuby až k Třebíči, a tak dál až před samu nebeskou bránu...

Ortoped z malé soukromé kliniky, kterou díky penězům z Rakouska a restituci otevřela skupinka doktorů na severním okraji Třeboně, Vítko vyšetřil a řekl:

„Měl bych ho poslat na onkologii do Prahy, paní Glasserová.“

„K čemu to bude dobré? Řeknou nám tam něco, co vy sám nevíte?“

„Paní Glasserová, soudím, že jde o metastázy, a vzhledem k stavu pacienta...“

„Chci, aby umřel tady,“ řekne pevně Vítkova maminka.

Doktor jí hledí do tváře a ví, že každá další věta bude navíc. Zná dobře okolnosti Vítkova dosavadního léčení, a pak viděl jeho obličej, v němž je už konec napsán tak velikými písmeny, že to všechno, oči, brada, líce, to celé je jeden velký pohřební transparent.

Paní Glasserová se pomalu otočí k doktorovi přivrženými zády venkovské ženy. Na jejím tmavě zeleném flaušovém kabátu se zatřpytí kapky studeného lednového deště. Doktor k ní zezadu přikročí a krátkým pohybem setře z látky trochu vody nad pravou lopatkou. Nad jejich hlavami chvějivě ligotá bledá zářivka, nakonec třikrát silně blikne – a je to, jako by světlo z posledních sil třikrát zakřičelo. Pak zářivka zhasne a místnost trochu potemní.

Teprve teď Jiří zvedne hlavu a vidí okolo sebe sál zježený nohami na stůl převrácených židliček. Místnost ještě před chvílí zalitá světlem potemněla. Alkohol v útrobach se vzpíná, ale hrozivý chřtán Smrti se zvláštní lihovou metamorfózou mezitím proměnil v chřtán Života, ano, v ženské lůno, které na opilého Jiříka pomlaskává z šerých koutů, a když pak šeredný opilec několikrát lascivně mlaskne na malého snědého číšníka, je přivolán i taxík a potom už veze Milan Liška Jiříka nocí, ale nepřiliš dlouho a nepřiliš daleko, jen co by kamenem hodil a zbytek cesty k nejbližšímu bordelu došel.

„Peníze má,“ zastává se taxikář svého pasažéra u vchodu, kde místní gorila blýská podezíravým okem.

A pak ten smutný život mezi chloupky a ráno na pokoji strašná kocovina.

„Ty vole, ten je dobře jetej,“ usmívá se na nejbližší Lízinku bordel-papá a popohání šejkrem koktejl, který sice nikdo neobjednal, ale zato ho tu někdo rád zaplatí, vid', Jiříku?

„Fakt, ten je úplně mrtvej!“ chechtá se Líza.

Však na pokoj je přepoctivě vlečen a je mu též činěno, Bůh sud' proč.

A ráno na hotelu ta strašná kocovina.

V nemocnici pak poslední platná mince propadne automatem a zacinká dole v misce:

„Pan Glasser umřel dnes v noci, chvíli po druhé hodině.“

„Děkuji, sestřičko.“

A děkuji též tobě, strachu, bratře mých předchozích dní. Teď už vím, že jsem neměl jezdit, paní Glasserová, a že jsem zbytečně mezi bílými stehny doloval zbývající špetku naděje. Důl je na konci příběhu prázdný.

Otočím se a vyjdu ven, do pěkného jarního dne.

A na grošovaném hřbetě prvního šemíka, který právě běží kolem, se přehoupnu přes hradbu několika let.

2. KAPITOLA

I

V bordelu jménem Borsalino sedí na červenou kůží potažené barové stoličce kurva Štěpánka, a pojďme se tam podívat, protože Štěpánkou to všechno teprve doopravdy začíná.

Štěpánku vychovával její dědeček a ten dědeček byl Bulhar. Jmenoval se Dimitro Kraskov a umřel před šesti roky. Můžeme-li Štěpánce věřit, byl její dědeček takový malý bulharský Pánbůh, který přesto, že měřil jen 160 centimetrů, ráchal si každé ráno palce u nohou v burgaské zátoce Černého moře, zatímco zadkem dlel v skalnaté rozsedlině Balkánské peninsuly. A naopak. Když svým chlupatým bulharským zadkem seděl ve skalnaté rozsedlině Balkánské peninsuly, kladly se medúzy na jeho mokvající puchýře jako ty nejukrutnější léčivé obklady. A Dimitro při tom pomlaskával a možná se jeho bolestná slast dokonce podobala Štěpánčině, protože v genetické knížce si mohou děti přečíst o svých předcích leccos...

Avšak není to nevšední existence Dimitra Kraskova, která mě přiměla zdržet vás v Borsalinu, takže se zkusme zase vrátit k tomu podstatnému, to jest ke Štěpánce.

Štěpánka vypadala na první pohled jako kterákoli jiná kurva, ovšem co s tím, když vás důkladnější ohledání ujistí, že ani jedna jediná kurva není stejná, tak jako žádný traktorista či havíř není zaměnitelný za jiného bez kolosálních následků.

A tak za prvním následoval také můj druhý, opatrnější a pečlivější pohled, který lapila Štěpánka sítkou svých smutných očí, a za chvíli už mi na baru vyprávěla o svém dědečkovi a vyprávěla tak dlouho, že bych mohl o Dimitrovi hned zítra napsat celý román, neboť vím, co snídal, vím, že mu dlouho trvalo, než se vykadil, vím, že další

hodinu se na záchod nesmělo, protože tam tikala biologická bomba schopná umořit vše živé v okruhu desítek, ne-li stovek metrů. A vím, jakou žiletkou si holil skrání a jakým gelem tužil svůj muslimanský knír. Zním všechny Dimitrovy kamarády z první světové, rovněž některé pikantní detaily z jeho milostného podzimu. A kdybych se morbidně zeptal na číslo jeho hrobu, vysypala by Štěpánka pěšinku mé zvědavosti okamžitě stříbrným pískem a nechala by mě zapálit novou svíčku mezi dvěma zhroucenými holoubaty z mramoru, avšak jakmile jsem se zeptal na její vlastní život, uzamkla má ústa obranným polibkem.

A to ve mně probudilo jisté podezření.

Než bych se však toho večera vrtal v záhadách, rozhodl jsem se vše rázně ukončit a pozval jsem Štěpánku na pokoj.

Jenže na pokoji došlo k něčemu, co mě definitivně utvrdilo v domnění, že Štěpánka není obyčejná prostitutka, a pokud i je, chová se alespoň ke mně podle nějakého zvláštního, zatím neodhaleného kódu. Ostatně kdo na mém místě by to cítil jinak, kdyby se ocitl v cukrkandlově sladkém bordelovém pokojíčku, kde Štěpánka netoliko pracovala, ale též bydlela, a spatřil tam na nočním stolku vedle několika krabiček prezervativů a sady lubrikačních krémů chromého medvídka z plyše, kdo by se nezachvěl v té chvíli, kdy si Štěpánka z pestré nabídky ochran vzala k aktu z nočního stolku právě jen toho medvídka bez korálového očka.

„Ty se nebojíš smrti?“ zeptal jsem se jí.

„Bojím,“ řekla mi Štěpánka, „právě proto potřebuju medvídka.“

No tak tohle je kurevsky dojemná pohádka!

Očekával jsem, že udělá, co je její svatou povinností: že mě postaví několika rychlými tahy tváří v tvář vší beznaději, jak se na správnou kurvu sluší a patří. A to taky později udělala, i když úplně jinak, než by mě mohlo ve snu napadnout. Jenže tady nahoře – a měl jsem neodbytný pocit, že Dimitro se přitom vyklání ze svého nebeského vikýře, usmívá se pod mohutným knírem a káraje Štěpánku naoko

prstem, přitaká našim hrám – ano, tady nahoře byla Štěpánka něžná a rozpustilá, byla hravá a nakonec celá rozpuštěná.

A kdyby její existence nebyla tak hmatatelně průkazná (má košile byla ještě stále lepivě vlhká od šampaňského, které mi Štěpánka rozverně nalila za límec), byl bych o chvíli později tam dole přesvědčen, že jsem v Borsalinu narazil na přízrak. Do její tváře se zakusovala matná červeň barových halogenů a do vlasů se jí zaplétaly spirály přiblblých diskotekových rytmů, když vtom z jejích znovu pečlivě namalovaných úst vykoukla – jako dvě oči živého tvora – ta dvě slova. Vytřeštil jsem bělma...

II

A tak ne prosklené samohybné dveře sanatoria Aurora, ale tajemné dveře s diskrétním kukátkem pod červenou lampičkou byly tím místem, kudy jsem vešel do lázní, kudy jsem vstoupil do dalšího dílu svého třeboňského příběhu. Proto se nebude ten díl houpat na bleděmodré hladině léčivého ticha, ale bude spíše divokou noční féerií plnou žalu, lkaní a výbuchů hysterického smíchu, bude to spíše polykání ohně nežli pravidelných dávek ibuprofenu a jeho hrdiny spatříte častěji vířit v několika vrstvách průhledného tilu, než úhledně dřepět v naškrobených bílých uniformách.

A takové je i dnešní ráno, kdy se jeden z hrdinů probouzí sám v odporném pokojíčku někde v hlubinách sanatoria a chvíli mu pak před zamlženým oknem trvá, než pochopí, že kalný není jeho zrak, ale svět vůkol.

Pak přichází uklízečka, rozsvítí si, šourá se po pokoji, překračuje hrdinovy doprostřed pokoje odložené nohy a jediným plodem její nesmyslné pětiminutové návštěvy je sdělení, že druhý obyvatel téhle ponuré jizbičky je boxer a v sanatoriu nepřespává, protože je místní. No prosím!

Především jsem nepochyboval, že mě čekají čtyři mrtvičné týdny mezi důchodci, a s velkou nechutí jsem se hotovil k odjezdu do Třeboně. A dnes ráno, po návratu z bordelu, přicházím o mladého boxera ještě dřív, než jsem si na něj mohl sáhnout, dřív než mi mohl zatancovat nějaký ten tysonovský obkročák a vyslat do vzduchu několik ostrých háků. Osiřel jsem v ringu, ve kterém jsem byl až dosud sám.

Přešel jsem do koupelny a pokusil jsem se vystřelit svou levičku prudce vstříc obrazu v zrcadle. V mém rameni to bolestivě cuklo. Sklonil jsem hlavu a vyčerpaně otočil kohoutek s teplou vodou.

O dvě hodiny později jsem stál v dobře zařízeném fitnessu s bílým froté ručníkem přitisknutým na tvář, v rožku mezi dvěma chromovanými monstry, jež místo kostí, šlach a svalové hmoty mají elegantní písty, táhla, červené koženkové sedačky (!) a návod v angličtině, stál jsem čelem k bílé zdi, a mohu-li nezkušeně soudit, vypadal jsem přitom jako zcela řádný návštěvník fitnessu, který se poctivě prováděnými úkony léčebně-rehabilitační povahy znavil, popošel malý kousek, aby nerušil ty, kteří dosud znaveni nebyli, diskrétně se otočil a zcela přirozeně přiložil bílý froté ručník na zpocenou, námahou zčervenalou tvář.

Ano, zdánlivě tu ještě byla jistá šance protančit lázněmi od procedury k proceduře pěkně v rytmu slow-foxu.

Vždyť jsem se hned po snídani řádně dostavil do staré tělocvičny páchnoucí hovězí kůží a stoletým potem, kde jsem zaujal pozici pod klímajícími kruhy, a navzdory trvajícím opilsti jsem pak podával v předklonu mezi nohama starému panu Jeřábkovvi medicinbal, který byl o několik centů těžší než zeměkoule, vždyť jsem hopsal sounož přes lavičku zleva doprava a potom zprava doleva, a což jsem nakonec neskončil tady v té středověké mučírně s chabou nadějí, že španělská bota mého nemocného těla se za pár dní promění v elegantní, dobře padnoucí mokasín?

Šance tu byla, jenže od začátku hrálo všechno proti mně. Vždyť i ta nelidská dřina. Není snad známou pravdou, že právě tam,

kde je tělo sevřeno do kazajky fyzických útrap a únavy, otevírá se nejrozlehlejší pláň pro maširování ducha?! A že takové zdoluhavé přechody zpravidla končí na pohodlném hřbetě nějaké revoluce, toho nešťastného mezka dějin, na kterého vždycky chutě naložíme všechno, čím už se nehodláme dál vážně zabývat, vlastním životem počínaje? Ale s takovými úvahami snad raději ani nezačínat.

A tak daleko jsem skutečně dosud nebyl. Pouze jsem na konci prvního lázeňského dne, zbaven posledních zbytků sil, ležel na posteli a zíral do stropu.

Kolik energie mi ještě zůstalo po všem tom poskakování a posilování, tolik mi jí odčerpala tvrdošíjná neprostupnost jihočeské mlhy. Tekuté šero se vršilo všude vůkol a svět jím byl zaskládán jako nějaká sakristie, která se přechodně stala skladištěm všech votivních předmětů z celé diecéze. Myslím, že už bych se stihl v té mlze udusit, nebýt slatiny, nebýt horké rašelinné lázně, do které mě odpoledne zanořila protivná mladá sestřička v bíle vykachlíkované márnici pro horních deset tisíc, kde řada zapuštěných zinkových van připomínala luxusní převozní rakve, a která se mi okamžitě stala jediným zdrojem přijatelné slasti.

Vlastně se to bahno a mé ponory pod jeho hladinu, která pohltila a skryla jedno lidské tělo jako nic, staly jakýmsi symbolem, ba erbem celého lázeňského pobytu, jenže to trochu předbímám, protože zatím mám za sebou právě jen jeden, první den, na jehož konci se nedokážu zvednout ani k večeři a stále dokola se pokouším zjistit, co se to vlastně včera v noci stalo.

Však ani s pomocí všech svatých, jichž jsem k té namáhavé práci přizval několik veletuctů, nemám na konci všech úvah v rukou o nic víc než na počátku:

Odjel jsem do Borsalina, abych na chvíli utonul pod mihotavou hladinou té zvláštní, jiné řeky, ale k tomu nedošlo, protože její tok mě proti všem pravidlům a očekáváním něžně kolébal a pak mě hravě zanesl ke břehu, jenže tam se zničehonic vynořila z rákosí obrovská

ruka, která uchopila můj lepivě vlhký límeček a proti všem nevyřčeným dohodám mi podržela hlavu v starém, důvěrně známém kalu.

A teď ležím na vrzající váleňdě, v pokoji, jehož ošklivost se snad vyrovná... co tady, hergot, ještě nebylo?... talíři plnému rozfrfňaných špaget s malými, ohavnými zbytečky chobotnic! A jímá mě na chlup stejné podezření jako krátce předtím, než jsem vyzval Štěpánku k cestě do prvního patra.

A to podezření nesouvisí zdaleka jen s tím, že nějaká kurva náhodou znala mého mrtvého přítele. Ostatně:

„Co je na tom tak divného, prosím tě?“ divila se Štěpánka a pomalu cucala curacao.

„Kolik si asi myslíš, že se narodilo v Nových Hradech za posledních... tisíc let tak známých módních návrhářů, že volbíkali hostesky na Světový výstavě?“

„A kolik třiatřicetiletých kluků tam už umřelo na rakovinu?!“

Pak si ještě jednou cucne svého modrého koktejlu a dodá:

„Paní Glasserovou vobčas potkám v obchodě, když přijedu na víkend za našima, na tom není nic zvláštního.“

„To opravdu není,“ zmůžu se konečně na jednu větu.

„Ale já sem znala Vítka stejně už předtím!“ řekne ještě Štěpánka a tváří se přitom zasmušile, jenže všechno mé další naléhání pak odbývá a její return je tak dobrý, že se nakonec přestanu snažit.

Stejně si myslím, že tu poslední větu řekla jen proto, že ucítila moje chvějivé zaujetí, a snažila se je honem prohloubit. A to udělala samozřejmě moc správně, to už mě měla, to už mě konečně přiměla k naprosto otevřené hře a já jí řek' všechno o svém posledním setkání-nesetkání s Vítkem, a nejen to. Zašel jsem ve svých vzpomínkách ještě hlouběji a pozotvíral jsem několik sklepů, které měly snad už po zbytek mého života hostit jen tmu, pavouky a skrumáž netopýrů. A taky Štěpánka mě zavedla do suterénu, a to raději dělat neměla, protože tam dole se ukázalo, že její minulost není jen pohádkový Dimitro Kraskov.

Když mi pak můj taxikář položil velmi jemně a zdvořile ruku na rameno, trvalo mi několik dlouhých vteřin, než jsem si uvědomil, kde vůbec jsem. Jak totiž Štěpánka drobila mému pávovi na barový pult zlatá zrnka vět spolu s neuvěřitelně velikou hromadou banálních naplavenin a já se tím musel – ovšem i chtěl – probírat, měl jsem brzy pocit, že stojím na drolivém břehu nějakého zcela zapomenutého nebo nikdy neobjeveného ramene řeky Klondike a že se chystám vyrazit zjara níž po jejím proudu. Jenom to veslo v mé pravé ruce bylo příliš lehké, nevážilo víc než slámka, a ani Milan Liška, který se na mě usmíval, patrně v domnění, že jsem namol, nevypadal jako zlatokop, a tak mi pomalu došlo, že nejsem na severu Ameriky, ale naopak na jihu Čech, a že tedy budu muset zaplatit a bez fanfáry jít. Prodlévaje ještě v zajetí drsné romantiky, poněkud pateticky jsem se otočil a políbil Štěpánku naposledy přímo na ústa. Ona – vedena citem pro hru – můj polibek klidně opětovala. Ještě jsem se jí podíval do očí, ale najednou jsem měl dojem, že se dívám do korálových oček plyšového medvídka, a tak jsem se rychle odvrátil a nechal se odvézt pryč.

(Podivuhodnost toho večera pak definitivně stvrdil taxikář, který mě zavezl až před budovatelskou vitráž v průčelí Aurory, aby mi s vlídně zavřenou prkenicí řekl, že čekání v Borsalinu i zpáteční cesta byly pro mne gratis. To už je skoro jak z postmoderny, pomyslel jsem si a na oplátku jsem mu věnoval chraptivé trylky podivného smíchu.)

III

Intermezzo:

Moje prababička měla ve svém malém bytě pendlovky s velikým bronzovým srdcem. Taky měla nad postelí obraz Josefa a Panny

Marie, jejichž hořící srdce se propalovala skrze prostý šat, a mé mamince často úpěnlivě říkala:

„Kdyby už si mě, Jaruško, chtěl Pán Bůh konečně vzít k sobě.“

Ale pánbůh nechtěl a nechtěl, takže na zemi nakonec chuděrka pobyla třiadevadesát let, a mně nikdo nevymluví, že pokud tam nahoře opravdu mají nějakýho šéfa, tak si zřejmě neví rady ani s vlastním lulasem, natož s řízením světaběhu!

Tehdy ovšem, dokud jsem byl ještě dítětem, jsem špekuloval daleko méně než dnes a raději jsem se se vší vehemencí, které jsem byl schopen, oddával žasnutí. Žasl jsem ráno, žasl jsem večer. Žasl jsem nad prababiččinýma, úžasně vrásčítýma, scvrklýma rukama, stejně jako jsem žasl nad její opravdovou a zcela poctivou touhou sejít ze světa vezdejšího, a nad tím terpentýnovým Josefem s Panenkou Marií jsem asi žasl úplně nejvíc. A pak tu byly samozřejmě pendlovky, před nimiž jsem vydržel nehnutě stát dlouhé minuty, přestože moje maminka při každé rodinné seanci tvrdí mým bratřím, sestřám a strýcům, že jsem jako dítě nikdy nevydržel stát v klidu ani pět vteřin.

Ale zmizela naše babička starší, jak jsme Růžence v rodině všichni říkali, k mému velkému úžasu byla najednou pryč a někam se poděly i její pendlovky. A já jako bych v tu chvíli něco důležitého pochopil, takže brzy do stejných lovišť odešla i má někdejší pokora a úcta k nim. Ocitl jsem se na výhostu, úžas byl ten tam a nové vášně, vždy tak trochu zvrhlé, protože na rozdíl od zázraku dětství už nestojí na pohyblivých píscích nevědomí, ale překračují strmé bariéry vědomí, tyto chladné vášně ještě na mé dveře nezaklepaly. Pil jsem poslušně odporne vápno poznání a každý večer, sotva nepatrně ztuhlo v mém nitru, jsem si honem prohlížel nové tvary a pečlivě zaznamenával sebemenší proměnu. (Jiné proměny než sebemenší ostatně nebyly – a ani být nemohou. Což jsem náhodou taky pochopil dost brzo.)

A pak přišly prázdné, větrné dny a na sklonku jednoho z těch největrnějších jsem si oblékl kabát a vyrazil tramvají na periferii,

kde jsem se toulal dlouhé hodiny, vítr mi podrážel nohy a do tváře mi házel igelitové odpadky, ale to nebylo nic proti pocitu, že jsem tu možná zbytečně, a tím pádem taky zbytečný, jenže pak jsem je spatřil, pak jsem konečně uviděl ty dveře počmárané barevnými sprayi, dveře, na kterých byl uražený zámek a kterými se dalo vejít do staré dřevěné boudy. Byly pootevřené. Zastavil jsem se, mírně se předklonil a pak, těsně před cílem, jsem rozpačitě přenesl několikrát váhu z jedné nohy na druhou. Což mi zůstalo. Ty samé rozpaky pociťuji před dosažením každého dalšího cíle, které je po čase neodvratné jako srážka příliš rychle plující lodi s ledovcem a které je pro mě vždy nenahraditelnou a tedy velmi smutnou ztrátou.

Ale musí to být, ačkoli úžas a vašeň dospělého člověka není už to ryzí zlato, není to už jenom čirá slast. Ačkoli daleko spíše je to souboj, daleko spíše je to zdvižená rukavice, kterou vám hodil čas.

A stal jsem se členem tajné sekty *Milenci hučícího času* (krátce *mihuča*), jejíž další příznivce sice osobně neznám, ale bezpečně vím, že tu někde jsou a že podobně jako já hledí bez povinné špetky studu na to, jak se čas valí širokým korytem světa a každou jedinou vteřinou mění vše kolem nás. Ano, miluji čas, když s velkopanským břichem a manýry zabírá území kolem nás a nevydá nikdy zpět ani jedinou píď, ani jediného zrekvírovaného živáčka. Miluji čas, i když jeho motivy mi dodnes nejsou úplně jasné, a nad všemi těmi rozkošnými a starobyle harašivými rekvizitkami, jako jsou pendlovky, stará ukrajina, válečkový gramofón či romány Josepha Rotha, se jen usmívám. Usmívám, protože sám budu jednou takovou rekvizitou. V lepším případě. Miluji čas tak, jako miluje oběť svého trýznitele, uctívám v něm silnějšího protivníka. A jsou dny, jsou celé týdny, kdy v ringu leží nehybně zmačkaný ručník, a pak jsou chvíle, kdy mám pocit, že je ten bídák už už na lopatkách, a pak umře Vítek Glasser a já jen sténám a utíkám pryč, jedno kam, ale pak se zastavím a pomalu, pokorně jdu zpátky, ještě si utírám slzy, ale už zase vím, že jediná náruč, která ještě dnes Vítku měkce a něžně svírá,

je ta jeho náruč, ta, která možná i mě jednou, dlouho po mé smrti, vynese na strmou horu a tady mě zvedne vysoko nad hlavu jako zaříznuté jehňátko a ukáže všem těm uplakánkům dole v údolí...

A řekněme si, že spát v lázních je úplně jiné než spát doma, ve městě, což zní bezmála jako samozřejmost, o níž je zbytečné se zmiňovat. Opak je však pravdou. Mluvě o spánku, vyrazuji totiž už přímo něco z tajných nauk výše zmíněné sekty. Spánek, ta simulovaná smrt, je totiž osvědčený trik, kterým člen sekty pravidelně snižuje sebevědomí našeho kolektivního protivníka. Je to posvátný háj, kam za námi čas nemůže, totiž – a opravte mě prosím vždycky, když řeknu nějakou podobnou hloupost! – kam za námi kdysi dávno, za ideálních časů našich dědečků a babiček starších nemohl. Ano, to bylo ještě tehdy, kdy byl spánek každou noc černý jako rašelina a byl také stejně neprostupný. Nebyl by to ale čas, aby si časem nenašel slušnou protihru i v téhle partii. A tou protihrou jsou, přátelé, sny!

Sny jsou udicí, kterou nás čas vytahuje zpátky na svůj břeh. A takový dobře odvedený sen připraví člověka nejen o bezpečnou, temnou vodu spánku...

V Třeboni nahazoval můj pytlák několik prvních dní marně, ale musím ještě dodat, že ten rozdíl mezi městským a lázeňským spánkem netkví jen v přítomnosti či absenci snů. Mnohem silněji zde totiž působí „jiná věcnost“, v níž se lázeňský host náhle ocitá.

Takový městský spánek je totiž jen na chvíli vyvěšený telefon, kterým člověk reklamuje nárok na chvíli klidu. Jenže tu si stejně nakonec nedopřeje, protože právě teď mohl konečně – jak jsme jen mohli zapomenout! – zavolat ten nebo ona, mohl prostě zavolat kdokoli z těch, kteří naléhavě chtějí dát vašemu životu nový rozměr. Takže se pak člověk budí už ve tři ráno a běží v pyžamu po schodech do přízemí, rychlým grifem odemyká poštovní schránku a – kupodivu nic. Chvíli jenom tak zírá, ale náhle zděšeně vyráží po schodech vzhůru, pantofle hlasitě klapají, v předsíni nemůže popadnout dech... Nevolal někdo, zatímco marnil čas před prázdnou

schránkou?! A ráno ta lopota, to pracné vymaňování ze sevření spánku...

Naopak v lázních se spí tak, jak se asi spává na věčnosti. Upokojíš se. Nikdo nevolá. Po obědě uléháš, je ticho a ty hledíš na bílý strop. Hledíš na strop a zmocňuje se tě lehké vzrušení. Strop je tak zajímavý! Půl hodiny se sytíš novými zážitky, než popojdeš očima k ústřednímu topení. Ovšem ústřední topení je proti stropu přímo událost století! Nemůžeš se nabažit. Po chvíli jsi zmámen tou slastí, která se měkce snáší do tvého klína, a hebký med dojmů začíná lepit tvá víčka k rohovce. Podřimuješ. Chvíli se procházíš po úzké lávce mezi bděním a spánkem. Usínáš... A pokojně spíš.

A buldok marně obchází kolem, slintaje na prošlapaný koberec.

Ale nakonec se stejně dočká. Nakonec přijde jeho chvíle. To když šestý den lázeňského pobytu odpadne jediná dopolední procedura a Jiří usne ve svém pokoji jen tak halabala. A sotva usne, vycení zuby sen, sen, který hodiny, dny a noci trpělivě čekal na svou příležitost. Ted' už ji nepustí!

IV

Někdo mi mává z protější strany chodníku. Vidím ale velmi špatně, protože mi do očí svítí sluníčko a celá ulice se navíc zvláště blyští, celá ulice je jeden velký rej červených a zelených skvrn. Až později mi ještě v tom samém snu dochází, že se jen střídala rychle za sebou znamení na semaforu pro chodce. Jsem na křižovatce ulic Palackého a Husitská, stojím přímo na rohu u Spořitelny.

Ted' už ale po přechodu přichází Vítek Glasser a zblízka ho samozřejmě poznávám, i když má na sobě horské sportovní oblečení ze třicátých let, to jest bílou košili, šponovky neurčité barvy a bílé podkolenky vytažené přes kalhoty; vypadá jako Vrbata nebo Hanč. Chci mu to hned říct, ale Vítek nahlas volá:

„Mlč, mlč, musíš honem s náma! Musíš honem, nebo to nestihneme!“

Vůbec nevím, proč stojím zrovna tady u Spořitelny, ale přesto mám strach jít jinam.

„Honem,“ říká Vítek, „už nám to jede.“

A tak s ním na poslední chvíli naskakuju do tramvaje, je to šestka, to je v pořádku. Jenže v tramvaji je svatební hostina!

Vidím řadu povědomých tváří, které sem pochopitelně nepatří ani místně, ani letopočtem, a pak najednou spatřím Štěpánku, která se na mě smutně dívá z druhého konce tramvaje, a přestože je všude veliká vřava, hledíme na sebe tak upřeně a soustředěně, jako bychom byli v tramvaji sami dva. Štěpánka je oblečená v krásných dlouhých bílých šatech, ale na hlavě má místo závojičku trnovou korunu. Aniž mi to někdo řekl (ostatně nikdo si mě v tramvaji nevyšímá), najednou bezpečně vím, že manželé jsou Vítek se Štěpánkou.

Tramvaj zajíždí do lesa, pomalu couvá na lesní pěšinu a kousek před námi se řítí z oblohy tenký vodopád...

Potom stojím uprostřed zasněžené stráně a v dálce přede mnou se někdo brodí sněhem. Je to tak daleko, že se nedá rozeznat ani, jestli jde o muže nebo ženu, ale já samozřejmě vím, že je to Janinka. Volám na ni, Janinko, Janinko!, ale ona se nezastaví. Rozbíhám se za ní a za chvíli narazím ve sněhu na krvavou stopu. Je to jen taková tenká stužka krve.

Ale Janinka určitě není zraněná, nemůže být, když jde tak rychle! Dostanu strach a je to přesně ten hrozný, veliký strach, který lze mít jen ve snu, protože vůbec nevím, čeho se bojím. Křičím a ženu se vpřed jako šílený. Nahoře nad kopcem padá z oblohy tenký vodopád, a jak do něj pere slunce, proměňuje se chvílemi v duhu. Běžím, už jsem blízko, ale Janinka se nezastaví, dokonce se ani neohlédne. Nakonec ji doženu, vztekle ji srazím do sněhu – a přede mnou leží Štěpánka, leží úplně bezvládně, dívá se vzhůru skrze strženou korunu z trní, dívá se, aniž mne vidí, a opakuje jako velmi potichu puštěný gramofon:

„Je mrtvá, je mrtvá, je mrtvá, je mrtvá...“

A já už najednou taky vím, že ta malá holčička je mrtvá. Nevím, komu patří, netuším, jak zemřela, ale vím moc dobře, že jsem její smrtí nějak vinen, přestože mi Štěpánka nic nevyčítá.

Pak sedím ve sněhu a pláču, strašně pláču – a za chvíli přímo v tom snu cítím, že pláču jakýsi osudový, velký pláč za všechny věci, které se mi staly, že už nepláču kvůli mrtvé holčičce, pláču kvůli sobě, nad sebou...

Probudí mě hlasitý vzlyk, nebo spíš polekaný výkřik. Můj vlastní. Posadím se na posteli a ustrašeně se rozhlížím. V koupelně chrochtá výlevka. V pěstech svírám zmačkaný povlak, žlutá prošívaná deka sklouzla z postele. Je ticho. Do pokoje vstupuje zvláštní světlo, což mě přiměje vyhlédnout z okna. Vypadá to, že mlha venku se trochu protrhala.

O chvíli později sedím v přízemí, v malém lázeňském baru. Ve vedlejší společenské místnosti nacvičují mladičké manekýnky na večerní módní přehlídku, kterou pořádají pro lázeňské hosty třeboňské majitelky butiků v naději, že i teď na podzim, mimo turistickou sezonu, prodají alespoň několik mohérových šálů.

V šálku přede mnou stydne špatná překapávaná káva jako dokonané dílo zkázy; učinil jsem tu bryndu zcela nepoživatelnou množstvím cukru, které jsem v ní rozpustil v domnění, že bude poněkud silnější. Ale v téhle kávě je asi tolik kofeinu, kolik je poslušných andělů v pekle.

Ani v baru není teď okolo poledne nikdo kromě mne a je podle všeho otevřený jen proto, aby si mohly manekýnky odvedle zajít na limonádu. Nezdá se však, že by to měla některá v úmyslu. A tak mne mívá ten pohyb i šustivý skluz látek po hebkých stehnech překrásných telátek, tak jen hledím za přepážku barového pultu, a jak tak hypnotizují rozespálýma očima rudozlatou etiketu Johnie Walkera, dokonale zaskočen vývojem pocitů i skladbou obrazů v tom nepříjemném dopoledním snu, zdá se mi, že dotyčný zcela netečně upaluje dál svým směrem, aniž se jedinkrát ohlédne, protože je mu jasné totéž co mně:

Sen, který se mi zdál, je bič upletený z bolestných vzpomínek na Vítka, z prázdnoty a nudy lázeňských dní a především z několika Štěpánčiných vět o smrti její šestileté dcery. Je to bičík, o jehož ostré šlehnutí jsem si celou dobu koledoval jako nějaký pazgrívý, trpasličí von Masoch. Bylo by v pořádku, že přišlo, kdyby... kdyby ten sen byl o Štěpánce a o Vítkovi.

Jenže ten sen byl o Janince!

Sedím na baru, ryju propiskou do papíru, a přestože na něm zůstávají jen křížem krážem nastražené modré čáry, mění se ten malý bílý čtvereček hned v bulu, kterou sám sobě vracím právo myslet na Janinku i na naši dceru, hned ve výnos, jímž se uvrhuji v nejtemnější žaláře, pokud přede všemi (především však sám před sebou!) neodvolám vlastní minulost.

A já – velmi rychle hotov s prajednoduchým výběrem – najednou toužím nechat svůj sen plně doznít, i když zvuk těch loretánských zvonků se láme o stěny do podivně roztřepených tónů, i když mu místní akustika nesvědčí.

Chci okamžitě zpět do toho snu, přestože jsem ještě před chvílí jeho konec oplakal, chci se ihned vrátit do komůrky podvědomí, sednout si na zamoučený vál a nechat si dozdát i grandiózní finále, v němž by jistě dominou byla Janinka, i když něco velmi podstatného by se dělo v šerém, rozostřeném pozadí; tam by se jakýsi mladý muž soukal bočním okýnkem z rozmačkaného vozu zaklíněného mezi dva stromy a vzápětí by nářkem prožraným hlasem začal zbytečně volat jakési jméno, volal by, klesl na kolena a rozmazával si bezděčně krev po tváři, ale mrtvé děvčátko už by odpovědět nedokázalo.

Za deset dní, hned po návratu z nemocnice, se ten člověk v tichu venkovské půdy oběsí a Štěpánka, bývalá manželka a bývalá matka, bude příští čtyři měsíce zametat dvůr s pomatenými stařenami ve Stráži nad Nežárkou, což je po čertech dojemná pohádka!

A třeba opravdu je.

Třeba je to jen takový Štěpánčin příběh pro romantické kunčofty, i když za medvídka ručím a ručím hlavou i za její odpověď tam nahoře na pokoji a málem bych si troufl v tom naivně upřímném nápřahu přísahat i na pravost jejího odevzdání a vášně.

Ale třeba je to jen takový příběh pro romantické kunčofty a pak je to samozřejmě ošklivá náhoda, že v sobě zrcadlí tolik z mého vlastního příběhu. A že můj vlastní příběh se tak beznadějně podobá smyšlené historce jakési prefíkané kurvy z budějického baru. Brrr! Skoro abych začal raději přemýšlet, nakolik pravdivý je ten můj. Ostatně, mohu za jeho pravdivost dát hlavu na špalek jen proto, že jsem ho osobně prožil minutu po minutě? Janinko? Je tvůj příběh, který jsi se mnou prožila, stejný?

3. KAPITOLA

I

Vím, že se musím hodit do normálu, ale tuším, že to nepůjde snadno. Je toho najednou všeho trochu moc a samotné procedury, bohužel, ty mi moc energie ani času nepoberou.

Dnes odpoledne (ještě pořád je den ošklivého snu) jsem si poležel v rašelině a pak jsem prošel celý tmavý suterén kvůli deseti trpkým minutám na mechanickém masážním stole. Teď je už pět a já opět sedím ve svém pokoji.

Asi před hodinou se poprvé od mého příjezdu do Třeboně důkladně protrhla mlha a to tak rychle a náhle, jako by nějaký místní Herkules jediným pohybem zvedl z krajiny obrovský poklop. Navzdory tomu, že do prostoru uprázdněného mlhou velmi brzo vtrhlo soumravné šero, vlétlo mi lázeňské okolí přímo do oken jako kdesi v dálce prudce nakopnutý míč, míč, o jehož existenci jsem dosud neměl ani potuchy. Poprvé jsem tak směl spatřit bronzově matnou hladinu rybníka Svět.

Měl bych zvednout prdel a trochu se projít, pomyslel jsem si při pohledu na rozlehlý park a tichou vodu v dáli, ale pak jsem raději zapnul televizi a díval se, jak kdosi uhádl rodiště Antonína Dvořáka a byl odměněn tisícovkou bodů, okázale jsem do nasmrádlého ticha svého pokojíčku dávil smích, když soutěžící dáma as padesátiletá nedokázala říct, podle koho je pojmenována stupnice k měření síly větru, a pak jsem ještě bystře zaznamenal, jak si ten chytrý pán po její pravé ruce nervózně rovná brýle na nose. Nakonec jsem televizi vypnul, oblékl si teplou bundu, šálu, kulicha a vypadl ven.

Nenápadným zadním vchodem jsem vyšel přesně ve chvíli, kdy neviditelní lampáři rozpálili wolframová vlákna parkových luceren,

jichž bylo, pokud mi rostoucí šero nezabránilo ve správném odhadu, na území celého parku tak dvacet, pětadvacet. Zároveň jsem v kapse nahmatal prsty pravé ruky sežmoulaný lístek z městského kina, kde včera večer promítali Hitchcockovy *Ptáky*. (Aha, už se nám to pěkně skládá, pomyslel jsem si, všechny ty punkevní pramínky a čůrky, které se nakonec slijí a na povrch vyrazí jako mohutné rameno snu.)

K rybníku jsem zamířil po jedné z úzkých asfaltových cestiček, které ještě před hodinou prosvítaly rozlehlou loukou jako éterické, bledounce modré a vlastně spíše tušené žíly nataženým dívčím předloktím. Šedivé mapy v místech, kde sklon asfaltu na špatně vybudovaných pěšinách odvedl tající sníh mimo cestu o něco dříve, se v šeru odrážely od černé, vlhké hlíny překvapivě silně a kontrastně. Minul jsem několik osamocených holých stromů, jejichž zmatnělý odraz klouzal po hladině louží rozlitých na vypouklém bříše lučin. (Dva dny po mém příjezdu napadlo přes noc skoro deset centimetrů sněhu, ale silná inverze, která se dostavila hned vzápětí, s sebou přinesla tři čtyři stupně Celsia navíc, takže už další den zbyly všude jen ty louže po rychlém a velikém tání – celé to vlastně dosud nestálo ani za zmínku.) Pak jsem minul velký kamenný kruh, který se krčil v šeru a připomínal základy starého keltského domu. Byla to však jen podesta pro několik opuštěných laviček. Nakonec jsem se zastavil, vzdálen od sanatoria již natolik, že mne přestaly obtěžovat doléhající zvuky aut, a jal se zhluboka vdechovat ostrý, pozdně listopadový vzduch v samém lůně parku (v opuštěném, setmělém lunaparku). Mému dechu naslouchalo jen naprosté ticho kolem.

A to ticho bylo náhle tak dokonalé, tak nasycené sebou samým, že bylo až neúprosné. Bylo to pravé, nefalšované podzimní ticho veliké jako obří průhledný štít, který sice neschovává, ale zato bezpečně kryje kdesi v dáli plující plachetnici. A zdálo se, že ta plachetnice nemá počátek ani konec, zdálo se, že v jejím téměř nepostřehnutelném plutí je zaklet pohyb celého světa, ano; pokud

se mi podaří nastoupit na tu plachetnici, pochopím celý tajemný princip svého niterného žití, budu moci rozkousnout hořké jádro svého Já – a již nikdy se nevrátím na šílený, hysterický břeh. A nebudu lhát: svářel se ve mně v té chvíli veliký strach a obrovská touha. Snad i proto jsem stál bez hnutí, jako bych zapustil tuhé, dlouhé kořeny přímo do asfaltu; vždyť jediný krok dopředu i zpět měl přesně stejnou mocnost a obě ty ukrutné síly se teď vzájemně rušily právě uprostřed mého těla. Stačilo malé vychýlení třeskuté rovnováhy a patrně bych se rozletěl po okolí, jako kdyby mně přímo v břicho naráz bouchlo pět kilo semtexu. A tehdy jsem – jako když zalapáš ústy po vyraženém dechu – přece jen zalapal ušima po alespoň docela malé špetce hluku v předčasně poděšené snaze vymanit se z područí těch neznámých a tak nebezpečných sil. Ale marně. Všiml jsem si, že i několik večerních ptáků, kteří ve chvíli, kdy jsem vycházel ze sanatoria, ještě prokazatelně níkali v šeru, bylo narychlo odvoláno z větví, aby nerušili dramatický hold končícímu podzimu, aby nepokazili ten do detailu naplánovaný úklad. Nikde se nepohnul ani lístek. Všechny hnědé a žluté listy pomalu pracovaly k tlení, promíseny s vlhkou zemí a zbytky trávy.

A skoro mě v tom parku dostali, málem už mě měli, když vtom přece jen někde zaskřehotal netrpělivý pták (*neexistuje dokonalý plán!*), mezi stromy prolétl tlumený zvuk klaksonu, a já mohl pokračovat dál, směrem k rybníku.

A tak jsem šel.

A když už byla, zprvu zdánlivě nepropustná, blána ticha protržená, pokusil jsem se jí proniknout a zřejmě se mi to zdařilo, protože na břehu jsem pak měl intenzivní dojem, že ta vrstva ticha zůstala někde uprostřed cesty, kterou jsem právě urazil.

Stál jsem na břehu a měl jsem dojem, že si rybník šeptem s někým povídá, velmi diskrétně, tak aby mě nerušil, ale já ten šepot slyšel, i když slovům jsem bohužel nerozuměl. Stál jsem na břehu mírně předkloněn – s tichem za zády – a měl jsem náhle důvěrný pocit,

který mají děti ve svých směšných domečcích z knížek, dek, ubrusů a noh od židlí, z domečků propustných až hrůza a přesto skýtajících pro všechny dospělé nepochopitelný pocit bezpečí.

První zkoušku mám tedy zdárně za sebou, říkal jsem si, dá-li se ovšem považovat za úspěch, že jsem se nenechal unést do světa (nebo *unést světem*), kde by mi patrně bylo krásně. Přede mnou se teď ovšem vlnil rybník a já vycítil šestým smyslem, že to nejtěžší mne teprve čeká.

Na jeho hladině spalo, ne... teprve usínalo nebe a blízko břehu ležely i duby s pařáty složenými pod hlavou. Skutečná idylka. Ano, bylo to jako příliš hlasitá nápověda, a právě proto jsem byl ve střehu. Pozorně jsem si prohlížel bezbarvé a křehké trosky rákosí. Jakoby z jiné planety ke mně dolehl kašel psa. Zvedl jsem límec a přitáhl klopý.

A náhle se vše zachvělo, jako se zachvěje tělo, do něhož vstoupí jehla. Ale nebylo to chvění seizmické povahy, ne, takové chvění by nezachytil ani ten nejcitlivější přístroj na světě, snad ještě nějaký senzibil by moh' něco zvěřit, byl to otřes silou adekvátní asi tomu, co pohne folikulem, když jeho obal prorazí útočící spermie. Dokonalé nic, a miliónová armáda hormonů se v tu chvíli dá jako na povel do pochodu.

Ucítil jsem ten závan osudu, mírně jsem se na břehu rozkročil a s patami zarytými do písku jsem očekával, co přijde vzápětí.

Jenže nepřišlo už nic. Pouze nehybnost hladiny začala pomalu dorůstat gigantických rozměrů. Z toho jsem měl patrně pochopit, že vše, co se mělo stát, se už stalo. Zmateně jsem přešlápl na místě. Promnul jsem si studené ruce. Cítil jsem, jak mé nervní soustředění zvolna opadá. Hleděl jsem dosud zaujatě na ztemnělou hladinu a chvílemi se mi zdálo, že její okázalý klid přece jen cosi skrývá, ano, jako by se tam za zrcadlem míhaly siluety velikých, starých měst, jako bych zahlédl obrysy hradeb, zdobené studny na rynku, obrysy kostelů či morového sloupu, ale na tom přece nebylo vůbec nic zvláštního, každá *opravdová* hladina přece skrývá taková obří

leporela, viděl jsem je v Želetavce, v Čertově jezeře a bůhvíkde ještě, ne Světe!, jenom pro tohle jsi mne přece nezavolal. Můj vnitřní hlas se zoufale zlomil. V mém srdci někdo otočil vypínačem a lesk v mých očích zhasl.

Kdo ví, jak mě vodní hladiny a vodní masy fascinují, ten pochopí, že jsem očekával něco mnohem většího, že jsem toužil být vytažen nějakou neznámou, neviditelnou silou přímo tady na břehu z kůže, že jsem chtěl být vyvržen a potom jako třepetavý kus masa, jako sytá, krví nasáklá návnada pro ryby vlečen na dva prsty nad mlčící hladinou.

Ale ukázalo se, že nejsem dost dobrý ani jako potrava pro sumce. Nemohl jsem uvěřit tomu, že jsem se zmýlil.

Teď pro změnu narůstalo mé zklamání a za chvíli už se nade mnou vznášelo jako poutový balón. Jsem člověk citlivý a nic nedokážu utajit.

Vysmrkal jsem se a řekl jsem rozechvělým hlasem:

„Láska, která se špičkami bot dotýká vlhkého, oslizlého písku, může jen civět na dokonalou neprostupnost studené hladiny. Láska, které nebudu nikdy zproštěn...“

A hned s vámi souhlasím, že takhle normální člověk nemluví, dokonce ani tehdy ne, když je zklamán a vydán svému zklamání napospas. O vlašák bych si tak opravdu neřek', ale snažte se, prosím, pochopit okolnosti, za nichž došlo k té patetické, ba uznávám, až směšně patetické promluvě. To veliké očekávání a následné strašlivé zklamání mne společnými silami rozkymácely a potom za velkého jásání a křiku dokonce překotily jako obrovskou kamennou hlavu z Velikonočního ostrova, takže jsem se zcela bezvládně kulil po svahu, zbaven jakékoli orientace a přirozeně též citu pro správnou míru. Vždyť si sami zkuste válet sudy z ledovce a přitom *klidně* nalít dvě deci červeného vína!

Po své promluvě jsem nakonec skončil kdesi dole v podřepu, částečně proto, abych snížil těžiště a udržel se tak na rozechvělých

nohou, částečně proto, abych dlaní dosáhl na hladinu rybníka (takové patetické gesto na rozloučenou to mělo být), a když jsem se pak naposledy naklonil nad vodou, spatřil jsem před sebou Janinčinu smutnou tvář.

II

Osprchoval jsem se a ještě před večerí sešel podruhé do lázeňského baru na kafe.

Pohlídal jsem si cukr a dal si krátkou schůzku s Johniem Walkerem. Walker si pro tu vzácnou příležitost oblékl frak a jezdecké holínky, kdežto já dal nakonec přednost nedbalé eleganci vojenské teplákové soupravy a jen do svého obličejce jsem vetknul neproniknutelný výraz Charlese Bronsona, aby si nikdo ani náhodou nedovolil nás obtěžovat.

Ne že by se o to někdo během uplynulých šesti dní v lázních pokusil, ale myslím si, že když už se rozhodnete rozebrat vlastní život na tak drobné součástky, jaké jsem teď začal klást před sebe na imaginární stůl, pak je lepší zamknout všechny dveře a pro jistotu zabeždit i okna, aby vám to průvan způsobený náhodným příchozím celé nezpřeházel a vy jste pak z dotyčného baru neodešli jako někdo úplně, úplně jiný.

A tož se na to konečně podívejme.

Vzorný hošík otáčený od nejtěplejšího dětství na rožni matčiny lásky. Vše jemně špikováno plátky sportovních úspěchů, dokonalým prospěchem a chronickými záněty hrtanu s kašlem, který protkával noci hošíka i jeho obětavé matky jako rudá bavlnka černou kanavu. Existence otce pouze akademická; stejně nevyvratitelná jako nedoložitelná – a pro mne zredukovaná v podstatě na jedno slunečné odpoledne ve Vršovicích, kde jsem pod rozpálenými plechovými okapy, chlapec asi čtyřletý, pod kvetoucími stromy, v jejichž

korunách neviditelná taktovka hnala vpřed ptačí big bandy, túroval svou novou koloběžku až do chvíle, kdy jsem upadl a rozedřel si obě kolena do temně rudé, místy černající krve. Slyším svůj pláč, slyším svůj tuří řev, ale otce v tom obrázku nikde nevidím, i když ta událost je spojena s ním, a ještě vidím černé kožené křeslo v jeho pracovně, v němž se točím tak dlouho, až se převrátí dozadu a já vletím do skleněných dvířek v obývací stěně a něco při tom rozbiju. Kolena ale mám v tu chvíli ještě celistvá, takže tahle drobná nehoda v otcově bytě se musela přihodit dopoledne, zatímco koloběžka a následné vymývání ran kysličníkem u nevrlého doktora spadá až do času odpolední siesty.

A potom asi deset let škola a ještě škola, a na gymnáziu už zaplat' pámbů o něco horší prospěch a konečně – jako jarní vlaštovička! – první dvojka z chování, jejíž hodnotu bohužel snižuje fakt, že jsem ji dostal za hysterický záchvat v hodině ruštiny. A jeho trapnou příčinou bylo záměrné, provokativní tvrzení spolužáka Jirky Pohla, jak bych na to jméno mohl zapomenout!, že má matka je „stará kurva“, za což jsem mu nedal pěstí do ksichtu, jak náleželo, ale rozplakal jsem se a pištěl jsem, kopaje okolo sebe dojatýma nožkama. Ruštinářka zbledla, uražena tím, že někdo ruší její výklad, donutila mě, abych vstal a před celou třídou jí v pláči vysvětloval, co mě „opravňuje bránit spolužákům seznámit se s dílem Maxima Gorkého“. Mé hlasité, přerušované vzlyky v důležité chvíli zastřely některé body „vyprávění“, a tak v momentě, kdy jsem s velikým škytnutím vyrazil z hrdla dvě inkriminovaná slůvka, zařvala ona kráva na celou třídu: „A dost!! To už nám, Kočí, opravdu stačilo!“

A byl jsem poslán zpytovat své svědomí na chodbu, kde jsem ovšem setrval jen pár vteřin, protože pak jsem se musel jít ze všeho toho vzrušení (a ze vší té nespravedlnosti!) vyzvracet na dívčí záchodek. (Což je symbolika zcela mimoděčná; na chlapecký, jenž byl na druhém konci chodby, bych to jednoduše nestihl.)

Zhoršenou známku z mravů jsem dostal, abych si pro příště dobře zapamatoval, že v hodinách soudružky učitelky Zduřelé nebude *nikdo!* mluvit sprostě, ani česky.

Zároveň je ta doba dobou dramatického, pečlivě tajeného očekávání dne, kdy se mi objeví alespoň jediná brva tam, kde všichni spolužáci měli už chlupů, že by je mohli rozdávat. Na bradě, v podbřišku, v podpaží, bral bych to kdekoli – o prsou jsem se tehdy neopovažoval ani snít – ale dlouho se zdálo, že musím umřít stejně holý, jako jsem se narodil. Ve dvaadvaceti jsem se začal pravidelně holit, ale v těch předchozích létech jsem trpěl jak Savonarola, a že se v *takovém* stavu nemůže člověk vůbec ani pokusit o věci poněkud vyššího řádu, to je snad nabíledni.

A čekáte, že strhnu před vašimi lačnými zraky i tu zelenkavou révovou ratolest, jak se tu barokně pne po drolivé zdi kalhotového puntu? To by bylo masíčko, co?!

Však jen jedno ptačí křídlo, půl úsměvu, půl bolestného šklebu prokmitne maskou Charlese Bronsona a vody punkevní planě zašumí.

Pak jsem v létě oslavil dvacáté čtvrté narozeniny a brzy poté mě konečně objevila Janinka. A když si mě tak vedla domů, bylo to, co se dmulo pod mou maturitní dederonkou, sice křehké jako právě napečené vánoční cukroví, avšak bylo to už jistě a neodvolatelně hrudí muže. V prachu cesty, kdesi za mnou, ležel jako koňský koblížek, z něhož se dosud kouří, můj první vážnější vztah (to jest takový, kde už si člověk stihne prohlédnout, co to vlastně žena opravdu má tam dole, a kde se naučí strkat tam to svoje z nejrůznějších stran a dokonce na různých místech) a taky už jsem neplakal, když se někdo otřel o mou maminečku, ale naopak jsem jí už sám zdatně ubližoval, zkrátka byl ze mne muž, který mnohé znal a měl všechno na svém místě. Muž, který byl zvnějšku i uvnitř uchystán k veliké lásce.

A Janinka? O dva roky starší, vdaná mladá matka; ta byla pro zející papulu takové lásky tím nejlepším soustem.

Ach ano, naše svatba byla bledulkově skromná, bez oltáře, bez muziky, avšak zjara, právě o bledulích. Oddávající soudružka popletla mé jméno, ale to jistě udělala jen proto, aby smířila matku nevěsty (Janinčin otec nedorazil vůbec), jež teprve v předsíni oddacího sálu, těsně před obřadem zvěděla, že nevěsta hodlá přijmout za své dračí jméno ženichovo, a vzkřikla převelice:

„Bože, Janinko, to nemyslíš vážně?!“

Jako by mé jméno bylo Lucifer!

(Však bylo a jest, milá ošizená maminko vod Janinky, já byl Světloňoš a nesl jsem světlo tak jasné, že i Janinka se ho nakonec musela pustit, aby neoslepla... Ale v den naší svatby ještě chtěla tuze být Luciferkou.)

Z obřadní síně ku slavnostní hostině jsme jeli tramvají. Ženich s nevěstou a všichni svatebčané, které bys unes' málem na prstech jedné ruky. Nevěsta vracela rozverným měšťanům úsměvy navlečené do jarních kabátů, zatímco v ženichově hlavě chrastil stříbrný šejkr, v němž kdosi zručně míchal hrdost a stud (hrdost ta vod nevěsty a stud vod tolikého srocení pošel) a nakonec výsledný nápoj z výšky pomalu nalil do obou tváří, které rázem zčervenaly jako dvě sklenice plné Bloody Mary.

Ano, překrásnou nevěstou byla Janinka, do které jsem kdysi zavřel všechny své nejrůznější city jako stádečko malých i větších Jeníků do toho nejhezčího prasečího chlívku a poctivě jsem je přikrmoval a chodil kontrolovat prstíček – a někde už se broustil nůž.

A tolik jsem svou Janinku miloval, až jsem musel občas vstát od stolu, a zrovna když se točila kolem sporáku, jsem ji musel štípnout, a když vykřikla, tak jsem ji štípl podruhé (mnohem bolestivěji), takže už musela svůj údiv vyjádřit ryzími a nehledanými slovy, a tehdy ke mně obrátila svou krásnou tvář a pravila:

„Seš normální, králíku?! Ty ses musel zbláznit?!“

A pak jsem ji zlehka na tu krásnou tvář políbil.

„Co to mělo znamenat?“ ptala se mě obvykle ještě večer pod společnou, květovanou peřinou. A já jí na to neřek’ nic, protože jsem obvykle začal z jejího horkého, pouštního písku vytahovat všechny ty pradávné předměty, to jediné, co nám bezpečně zbylo po našich zmizelých předcích, a bylo nám pak takové horko, že jsme jen leželi *veritas vera* na bílých prostěradlech a těžce oddechovali. A otevřeným oknem se valil proud čerstvého vzduchu, který narážel do našich těl, hnal přes ně a omílal je jako dva říční kameny...

A neřek’ jsem to Janince ani nikdy později, až se přestala ptát, a pak odešla. Ale za těch večerů ještě byla se mnou, a co by si chudinka počala se všemi výry, puštíky a sněžnými sovami, které bych svým zbytečným vysvětlováním vpouštěl za bránu jejích královských, na kopcích rozložených Athén. Vždyť se má Janinka mohla denně dočíst v každém mém pohybu, slově či úsměvu, že ji miluji láskou nadpozemskou, a tak i bylo.

Vám ale mohu nebo dokonce musím vysvětlit, proč jsem občas takhle zvečera svou Janinku z nejmilejších musel štípnout, píchnout nebo dokonce skousnout kousek jejího božského těla.

Čas od času mě totiž už tenkrát přepadl děsivý, úzkostný pocit, že vůbec neexistuje. A pomyslel jsem si, že to jen moje zmámená hlava si zhmotnila nesmírně libý předmět, do něhož napěchovala jako svršky do baťůžku všechny své tužby, přání a také představy o ideální krásce a převeliké, romantické lásce k ní.

A mám-li být upřímný, nejsem si v téhle věci jist ještě ani dnes, tady, u barového pultu. Dnes dokonce jsem si méně jist než před léty, protože dnes už mi chybí celá ta mourovatá pláň stovek nejbanálnějších úkonů a jevů, které onu vesmírnou lásku samosebou provázely. A všechny ty banality, to byly provazy spuštěné z našeho horkovzdušného balónu, jež kupodivu netrčely vzhůru, ještě výš směrem k blankytnému nebi, ale padaly dolů jako voda. Konce těch provazů tonuly v nedohlednu, ale přesto budily pocit, že tam, kdesi dole je skutečná, pevná zem, a utvrzovaly mě o opaku

všeho, co jsem v té době cítil; že totiž Janinka ani já nejsme vůbec z masa a kostí... a možná, kdybych se díval opravdu pozorně, tak bych dokázal mnohem dřív kdesi tam dole rozeznat i výjev, v němž Janinka s kufrem v ruce odchází ode mne pryč...

A řekl bych vám toho o Janince mnohem víc, když už jsem se do toho pustil, ale pak se v lázeňském baru objevila ta dáma, která patrně neznala Charlese Bronsona, a pokud ho i znala, tak ho určitě nepochopila, a tak mě bez rozpaků oslovila – a všechno bylo rázem fuč!

Ta dáma byla, mohu-li opět nezkušeně soudit, už čtyřicet let ve svých nejlepších letech, a tak není divu, že se zdála být dokonale uvolněná a prostá jakýchkoli zábran. Vzhledem k tomu, jak těsně ke mně přisedla, domníval jsem se, že jemnější nuance mého zarputilého výrazu její choré oko z větší vzdálenosti nenazře, ale dal jsem jí okamžitě příležitost, aby svou chybu napravila. (Byla to ovšem dáma toho druhu, která by seděla příliš těsně u vás, i kdyby její stůl byl shodou okolností na úplně opačné straně místnosti.)

Vycenil jsem na ni varovným způsobem tesáky a pak jsem se otočil – jak nejsprostěji jsem to dokázal – na druhou stranu.

Jemně si odkašlala. Nevšímal jsem si toho. Odkašlala si ještě jednou, ale vzápětí se zakuckala, a protože jsem nechtěl, aby mi pozvracela záda, natočil jsem se alespoň z profilu, abych měl situaci pod kontrolou. Byla v obličejí rudá, dusila se, ale přesto se na mě snažila povzbudivě usmát.

Jakmile se zdálo, že svůj záchvat zvládla, otočil jsem se k ní opět zády. Další asi minutu jí zabrala konsolidace, ale jen co znovu nabrala dech a mírně vybledla, zatukala mi na rameno řkouc:

„No tak už jsem zase v pořádku, promiňte.“

Pochopil jsem, že pouhá pasivní rezistence stačit nebude. A taky jsem se dovtípl, že rozhodující pro její další chování asi nebude míra mé vstřícnosti, ale ten dokonalý, a chtělo by se říct přímo osudový, soulad jejich růžových bačkůrků ozdobených bambulkami velikosti fotbalových míčů a mých červených vojenských tepláků.

Takže pár chvil poté jsme si popovídali:

„Jste tu zřejmě poprvé, vidíte?“ zacukrovala, sotva jsem se otočil, a ještě stihla během té krátké otázky dvakrát obrátit koketně svá zavalitá očka v sloup.

„Zajíčku.“

„Ó, prosím?“ zachichotala se a opět silně zružověla.

„Zapomněla jste říct *zajíčku*.“

Nepochopila, a tak se ještě jednou uchichtla a potom stydlivě roztočila okolo pravého zápěstí třicet zlatých obručí, které asi sama považovala za moderní náramek. Hluk, který se ozval, neměl daleko ke skřípění plechu při řetězové havárii na D1, a celkem logicky upoutal pozornost ostatních hostů baru, což jsem sice zaznamenal, ale od definitivního přechodu do ofenzivy mě to neodradilo.

„Vy tu asi poprvé nebudete, vidíte?“ řekl jsem bez úsměvu.

„Ó kdepak,“ rozesmála se upřímně. (Láhve na barové polici se rozcinkaly, jako by místností právě profičel *Orient Express*.) „Jedím do lázní pravidelně už od dvaasedmdesátého roku. Ovšem tehdy, to víte, jsem byla ještě taková žabička, jako jste vy dnes.“

Což řekla mně, muži s výrazem Charlese Bronsona! Krev se mi nahrnula do hlavy a počal jsem hledat nějaký ostřejší výraz, riskuje, že budu nakonec považován za nezdvoračka. Kéž si na vedlejší stoličku přisedla solidní šedesátiletá stařenka! Jak rád bych se s ní celé hodiny přel o to, jestli nechal Tomáš Garrigue trestuhodně střílet do dělníků, nebo jestli to přece byl spíš Tatíček! Však proti mně seděla a tím nejbanálnějším způsobem na mě útočila jakási zmalovaná raketa, káně myšilov, stará šílená Belgie, a tak mi řekněte, proč, panebože, nevyjela po kterémkoli z místních důchodců a mě nenechala na pokoji?!

„Dobrá, vynechme zdouhavé úvodní fráze,“ zkusil jsem to ještě jednou naoko vlídně, „a řekněme si rovnou, co jeden od druhého chceme. Například já od vás nechci nic,“ dodal jsem pak celkem tiše, ale už zase vzdorně jako malý hošík, který nechce po obědě spát.

„Vy se na mě možná budete maličko zlobit...“ udělala pauzu, která měla reprezentovat rozpaky.

(Zlobím se už teď a hodně, chce se mi říct, ale utratím tu větu ve jménu čerstvě zrozené naděje, že se dáma přece jen stáhne dřív, než na ni zavolám kulturní referentku.)

„Ale jediný člověk na světě,“ vylétne z ní náhle zalykavě, „pro kterého mám ještě ve svém věku opravdovou slabost, je pan Bronson, a když jsem před chvílí vstoupila a spatřila vás, tady za tím pultem...“ pokusila se to všechno ještě honem doříct, ale nepovedlo se jí to. Najednou se rozplakala.

A já si zase jednou uvědomil, jak snadno se zvrhávají různé naše záměry ve svůj pravý opak, a blahořečil jsem spásné síle interpretací, které mají tu mocnost postavit nejeden náš skutek opět z hlavy na nohy a které dokáží vnášet řád do chaosu přítomnosti, a řekl jsem chladně:

„Promiňte, paní.“

A už jsem taky cítil na svém těle nepříjemné pohledy všech přítomných hostí a rychle jsem z baru vypadl, ale skutečnost, že nejbližší dveře a tudíž nejlepší možnost, jak se okamžitě vypařit, vedly ze sanatoria do parku, způsobila, že jsem vzápětí uháněl, dnes, jak víme, již podruhé, po vybledlých pěšinkách pod třepotavým světlem parkových lamp, a když jsem pak již zvolna procházel kolem kamenného odpočívadla, připomínajícího základy starého keltského domu, které jsem teď ovšem spíše tušil, než skutečně viděl, ozval se ze tmy stroze ženský hlas:

„Taky milujete tmu?“

III

A pokud vás právě napadlo, že jsem se polekal, pak musím konstatovat, že váš odhad situace je pozoruhodně přesný.

Prchaje před jakousi bláznivou ženštinou byl jsem totiž právě k smrti vyděšen jinou ženskou, která jistě nebude o nic menší cvok, když tady vysedává ve tmě a děsí náhodné kolemjdoucí, a začínal jsem v tu chvíli mít dojem, že už jsem toho v lázních zažil opravdu hodně, snad dokonce víc, než jsem si za své hříchy zasloužil, a zatímco jsem v hlubokém předklonu nasával mrazivý vzduch, z laviček číselo pro změnu ticho, což situaci rozhodně nezlepšovalo. Zvedl jsem hlavu a hleděl jsem směrem, odkud hlas přišel. Vzít nohy na ramena mi připadalo trapné a taky dosti pracné. Nedařilo se mi však vyloupnout ze tmy ani jen siluetu.

„Řekněte něco,“ řekl jsem.

„Nechtěla jsem vás tak polekat.“

„To vykládejte holubům.“

„Nesednete si na chvíli?“

„To ste uhodla.“

„Je zima.“

„No a?!“

Dosud jsem stál na asfaltové cestičce.

„Tak dobře, nesedejte si, ale řekněte mi alespoň, kam jste teď večer vyrazil?“

To se mi ovšem chtělo ještě méně.

„Co vy tady děláte, že tady strašíte?“

„Nepřipadá vám ta situace zvláštní?“

„Polekala jste mě...“

„Tak proč už nejdete dál?“

Správný dotaz. Taky mi to začalo být divné. A mám nejasný dojem, že mě tam zadržel ten hlas, o němž bych přísahal, že patří nějaké mladé ženě; byl však natolik klidný a vyrovnaný, že musel patřit ženě starší.

A na mou duši, že celou tu krátkou dobu, po kterou jsem přešlapoval na jednom místě, jsem úpěnlivě prohazoval písek tmy sítím zorniček, leč výsledek byl zcela žalostný. Jakžtakž se mi podařilo

z hromady černého vzduchu procedit jednu a půl lavičky po mé levé ruce. Neznámá seděla samozřejmě jinde. No, budeme si hrát na tajemno, pomyslel jsem si, ale moc jsem se přitom nenasmál...

„Tak se už konečně posadte,“ ozvalo se ze tmy.

A tak jsem se konečně posadil a povídal si s tmou.

Ale abychom tady, probůh, nezabředli společně do nějakých duchařin!

Náš rozhovor byl nakonec dlouhý jako Tour de France, však skončil poměrně trapně, takto:

Bohyně noci (tak jsem si neznámou pojmenoval) mi řekla:

„Musíte už jít, cítím až sem, jak se chvějete.“

„Ne-e-e, ne-e, t-t-o je d-d-obrý,“ ubezpečil jsem ji brebentivě, ale ve skutečnosti to vůbec dobrý nebylo, protože se mi chtělo hrozně čůrat, byl jsem ztuhlý jako tovární komín (seděl jsem tam celou tu dobu jen v teplákách a pantoflích, v nichž jsem více než před hodinou utekl z lázeňského baru) a taky jsem si jako z udělání vzpomněl na večeri, přesně na tu, kterou jsem dnes ještě neměl.

„Jste tady z lázní, vidíte,“ řekl jsem ještě honem v naději, že stvrzení tohoto předem jasného faktu nějak předznamená pozdější odhalení našeho vzájemného inkognita. Ale zaskočila mě:

„Nejsem. Já tady straším externě.“

Což jsem jí pochopitelně nevěřil, ale pokud jsem se neměl na místě počůrat, musel jsem další otázky polknout a okamžitě vyrazit.

„Tak na shle...,“ ucedil jsem nezdrovořile, protože v tu chvíli už jsem močovému měchýři pomáhal i zaťatými zuby, „třeba se zase někdy neuvidíme...“

... A dobrou noc.“

„Bude dobrá,“ odpověděla Bohyně noci a já se dal do klapavého poklusu.

V posteli jsem se před usnutím ještě chvíli převaloval a uvažoval jsem, zda může pohanský rituál provádět žena. U zpovědi jsem nikdy nebyl; náš rozhovor, který byl ve skutečnosti spíše mým

monologem, mně ale zpověď připomínal. Přinesl mi silný, očistný pocit a zároveň – v tom parkovém chrámu, v těch prazákladech keltského domu – příjemný pocit, že nejsem zavrženíhodný bezbožník. Jsem dobrý pohan a ona zase stojí nejvýše v hierarchii přírodních božstev: je Bohyní noci. Naše setkání muselo přijít.

Převalil jsem se zase na druhý bok a v hlavě mi zašplouchal rybník Svět, pak jsem roztáhl srolovaný plakát svého velkého barového dušezpytu a ještě do toho zaskřehotala ta nešťastná stará dáma, takže nakonec to všechno kroužilo kolem dokola jako na koridě a já jen zmateně pobíhal po aréně a tu a tam jsem do nějakého hřbetu, který byl právě na dosah, zapíchl banderillu, nebo jak se správně jmenuje ta tenounká dýka, která neublíží a jejímž úkolem je pouze býka správně vydráždit.

Když jsem započel do příslušné rovnice ještě Vítka Glassera a Štěpánku, zdálo se mi, že celé řešení je už tak blízko, že je prostě stačí jen odněkud jediným pohybem vyjmout stejně snadno jako nedělní oběd z mikrovlnné trouby, ale byl jsem už příliš unaven, a tak jsem raději v duchu sáhl po něčem, co už hotové bylo, co už jen tak bez hnutí leželo na talíři, a pracoval jsem ještě chvíli na tom odstavci, kde stojí:

ten hlas zněl překvapivě mladě, takže mohl patřit velice mladé ženě, ale zároveň byl tak klidný a vyrovnaný, že musel patřit ženě zralé...

Párkrát jsem si tu větu šeptem zopakoval a nakonec jsem nově doplnil:

avšak slova, která nesl k mé lavičce jako jemné větrné poryvy, byla tak moudrá, že musela patřit buď knězi – a to zcela jistě nepatřila – nebo pak zbývala jediná, ovšem čistě hypotetická možnost: že patřila přímo Janince.

Chvíli poté jsem usnul.

(Ráno však, jako implantát, který se neujal, visel ten nově dopsaný kousek na tenkém vlásku vyschlý a schlíplý a vlastně už ani nebylo poznat, jakou funkci měl plnit. A tak, ještě se zbytkem vy-

datné snídaně v zubech, jsem prostě šmíkl skalpelem a hodil celé to svinstvo do koše.)

IV

A přece mi to nedá.

Posílen snídaní a dlouhým spánkem zkusím se ještě vrátit k včerejší rozpravě s Bohyní noci a jsem pevně rozhodnut roztočit pedály a urazit s doprovodným vozem vaší pozornosti alespoň jednu, jedinou etapu, a vyberu si samozřejmě tu, která se vyhne horám, tu, která, jak se mi zdá, vedla snad dokonce celá z kopce a během které z luk vanuly syté zemní vůně a divizny i jejich pestřejší sestry lupiny hlasitě rozprávěly a jejich řeči byly zase vůně tak jemné, že se ve vzduchu úplně rozpadaly.

Letní krajina, kterou jsem svižně ujížděl, byla rozevlátá jako síťka na motýly, což by mě nebylo vůbec napadlo, kdybych si na svém kole sám nepřipadal jako polekaný řešetlák, jako babočka kopřivová lapená tím létem, tou vůní, tou tající barvou, jež se dlouhými, přitažlivostí země smyslně protaženými kapkami oddělovala od nebeské římsy a kapala vytrvale na mou hlavu, pleskala o má ramena a záda, a když už jsem byl oblohou celý modrý jako mauritius, tak se v natažené ruce obzoru objevila taková tmavě šedá mokrá houba, ze které začalo pršet, ale to nebyl snad ani déšť, bylo to jen takové tiché ševelení nebeské vody, v němž jsem náhle zaslechl Janinčin šepot, a pak jsem ucítil její doteky na svých zádech a její doteky ve svém podbřišku, a těmi doteky jako by do mě vstoupilo všechno naše milování naráz, jako bych byl zároveň poléván tou horkou modří a při tom i přikrýván chladivými peřinami mraků, a tohle vždycky uměla jen Janinka...

Ale můj příběh s Janinkou nezačal tou elektrickovou svatbou, jak jsem se vám už snažil namluvit, vždyť tak málo příběhů začíná

rovnou v bílém závoji. Přes všechnu svou výjimečnost začal náš příběh stejně jako ty ostatní, zastihl nás na svém počátku nahé jak dvě sochy v parku, a tak náš bílý závoj ani nemohl být svatební, však to, co ve dne i v noci snášeli ptáci na naše hlavy, bylo zároveň naším tmelem, a brzy jsme se proto v Janinčině ložnici proměnili v jediné tělo.

A to tělo pak mnohem snáz tlačilo kočár s malou Dorotkou proti spádu Biskupské ulice, to zázračné tělo jako nic procházelo mrazivou stěnou zimních měsíců, do nichž vpadl náš vztah s takovou razancí, až na Brněnské přehradě pukl led, a přesně ve středu té zamrzlé vodní plochy, mezi Osadou a Skalkou, se rozevřela průrva mírně vyklenutá uprostřed a ta průrva se pak protahovala a protahovala, až ji musely sepnout na obou opačných koncích břehy. A: nepřipomíná ti to něco, trochu, ptali se chlapci svých dívek na zimních procházkách, a dívky cudně klopily své zraky, ale pak chytily své nesmělé chlapce za levý či pravý palčák a silou Morany je vlekly na trojku nebo osmnáctku, a kdykoli si pak všichni ti chlapci a všechny ty dívky společně na ten ledový obrázek jen vzpomněli, začalo to pod krunýřem přehrady vřít a na okrajích té průrvy začínal led leskle a perlivě tát.

A chvělo se to tělo (jako když obal folikulu proráží jedna zběsilá spermie za druhou) nejvíce tehdy, když jsme jeden bez druhého, já bez Janinky a Janinky beze mě, museli zůstat celé hodiny a někdy i několik dní, po něž se Janinka nemohla vymanit ze svých manželských povinností.

Já naše společné tělo rozechvíval touhou ze svého nezařizeného podnájmu na Vinohradech, a protože jsem tehdy bydlel až v jedenáctém poschodí, a navíc v domě, který čněl jako první v řadě nad židenickým srázem, a tedy nad celým městem, byly mé signály dobře čitelné a tak silné, že rušily nejrůznější jiné přenosy, a tehdy zase všichni ti chlapci a všechny ty dívky tam ve tmě pode mnou (protože nejlépe se touha vysílá v noci) pocítili to neodolatelné

nutkání, a když se pak na Gorazdové přidala ke mně i Janinka, která ihned zaslechla mé volání a poznala mou vlnovou délku, tak se těm chlapcům a dívkám začalo kouřit z hlavy a zděšení rodičové pak žhavili telefony, ale nebylo po ruce takové kapacity, která by poznala příčinu toho všeho... no, dělali jsme svého času s Janinkou v Brně pěknou rotyku.

A stop, a dost! Zastavit stát, raz dva.

Protože jestli to nezarazím ihned, teď hned v tuto chvíli, tak to dopadne jako vždycky, když přijde řeč na Janinku. To to ze mě vždycky vystřelí jako špunt z láhve s burčákem, to to ze mě vyletí jako kometa z ledového lůna nějaké nedomrlé galaxie a můžete si pak být dokonale jistí, že ten její ozdobný chvost, kterým vás všechny zamete, bude dlouhý několik světelných let, takže si na ráno nemusíte nařizovat budíka.

A v tom také tkví nejvlastnější jádro toho včerejšího pudla. V tom, že jsme – v našem původně rozhovoru – s Bohyní noci tak brzy narazili na Janinku. (Ale vždyť jsme na ni namouduši narazili tak brzy jedině proto, že jsem byl právě, pokud si ještě vzpomenete, na útěku z lázeňského baru, kde jsem měl sebe i Janinku rozloženou na ty nejjemnější součástky...)

A když přijde na to moje zapadlý sluníčko řeč, tak je to se mnou zkrátka špatný. To se zpočátku tak jako zdráhám, to nejdřív okolkuju a zdá se, že vypáčit ze mě kloudný slovo bude větší námaha, než zapáskovat tři palety dlaždic, ale pak to stejně vždycky přijde, pak to ze mě vyletí jako špunt z láhve s burčákem a už jedu, protože ty obrazy miluju, protože po nich toužím, protože je musím mít, a čím víc si to pořád dokola zakazuju, tím horší je ta žízeň.

A mám takový hloupý pocit, že jsem tenkrát asi zrovna seděl u nějakého barového pultu, na kterém jsem měl, právě jako včera, rozložený celý svůj život, a buď jsem zapomněl zamknout dveře, nebo zabednit okna, co já vím, každopádně někdo mně tam udělal takovej děsnej průvan, že mě to rovnou sfouklo ze židličky, a když

jsem se postavil na nohy, stála tam ona: Janinka. A možná, *určitě!*, jsem na ni byl v první chvíli stejně protivnej jako na tu starou ženskou v Auroře, protože takovej čurbes mi ze života nemůže dělat nikdo, jenže se to patrně potom nějak zvirtlo nebo co, a pak najednou byla zase pryč a vod tý doby jsem to asi ještě pořád nedal všechno tak úplně do pořádku, protože kolikrát chci pro něco sáhnout, tak se takhle natáhnu, a najednou mám v ruce kus Janinky, i když bezpečně vím, že jsem se natahoval pro něco úplně jinýho, a tak je to vlastně skoro furt. Zkuste pak na ni nemyslet, jak se to hezky říká v knížkách, když to, jak vidíte, vůbec nezáleží na vás, když je ta ženská prostě úplně všude.

A možná že existuje jeden způsob, jedinej, o kterým vím, a ten by tomu všemu konečně mohl udělat přítrž. Jenže na to sem moc velkej slaboch, a pochybuju, že by to dokázal někdo z vás. Protože absolutní konec je vždycky jen jeden!

A to ani nemyslím opravdu *zabít*. Copa já se s ní vídám, copa ji potkávám, když je už tři roky někde ve Švédsku a celou tu dobu neráčila uznat za vhodný, aby se tady aspoň jednou na pár dní ukázala. Dyt' se na to hergot podívejte, dyt' já nebojuju s ní! Dyt' já se potýkám jen s jejím obrazem!

A tím je to právě ještě horší!

Jenže ted' už to vážně trvá moc dlouho a já už nákej ten čas asi vím, co se s tím dá udělat.

Jesli musím ten její obraz zničit, tak ho taky zničím!

A udělám to... novým obrazem.

4. KAPITOLA

I

„Včera večer, jak ste tu nebyl, vám někdo volal, pane Kočí,“ oznámila mi recepční, když jsem mířil na dopolední bublinkovou koupel.

„Jo, děkuju vám, děkuju,“ a dál jsem si v chůzi prohlížel špinavé nehty.

A vidím vás hned jako malé děti v loutkovém divadle, vidím vás, jak na obligátní Kašpárkův dotaz okamžitě voláte jeden přes druhého:

„V klabici, Kašpálku, v klabici je přece ten čelt schovanej!“

A sám jsem pochopitelně ten, kdo jako jediný v celém divadle neví, kde je *čelt schovanej*, jenže já na rozdíl od Kašpárka nic nepředstírám, mně opravdu v tu chvíli nedošlo, *kdo* asi tak mohl volat, a uvěříte tomu, pokud si uvědomíte, že vám celou dobu předkládám jenom samé vybrané kousky, které vás vedou k cíli jako dokonalý navigační systém, zatímco pro mne tehdy bylo vše ukryto v nepřehledné změti dalších skutků, vjemů, slov, vždyť jsem každý den lezl do vyhřátých van, na masážní stoly, ještě stále jsem podával medicínbal panu Jeřábkovi, na kterého jste vy už dávno zapomněli, a přidával si kompot v jídelně, což je před zraky šedesáti spořivých a profesionálně odříkavých staříků vyčerpávající čin, a taky jsem občas zašel do města a do Krčínovy vinárny a napsal jsem dva dopisy a několik pohlednic, na kterých jsem křížkem označil okno svého lázeňského pokoje (ačkoli na žádné nebylo), a tisíc různých pocitů jsem setřel z mysli hlubokým spánkem stejně snadno, jako když utřete prach z poličky.

Ještě téhož dne pak zazvonil telefon přímo na mém pokoji, a když jsem zvedl sluchátko, ozvalo se: „Halóó, je tam pán? Tady Janinka.“

„Ty žiješ?“ odvětil jsem útočně – a Janinka tím byla očividně a ucho-
slyšně zklamaná, žasla, že netrnu údivem, a já jsem pochopitelně
strnul, ale až později, zatímco teď jsem ještě bublal a cvrlikal a za-
stavil jsem až ve chvíli, kdy řekla: „Jsem v Brně, jestli ti to ještě nedo-
šlo.“ A to jsem teda docvrlikal přesně v tom místě, do kterého jsem
stačil plnou káru svého cvrlikání dotlačit, a museli by mě z toho
mého lázeňského pokojíčku vysekat dláčkama, jak důkladně jsem
tam potom cepeněl, kdyby se režie nechopila výborně zorientovaná
Janinka a nezačala sázet do hlíny mého užaslého mlčení jednu infor-
maci za druhou jako vybraný soubor řádně vyšlechtěných sazenic,
a když jsem pak položil sluchátko, rašilo už na mé hlavě všechno
to mladé chábí a šouší, až jsem vypadal jako předloha pro nějaké
nové Arcimboldovo plátno, a pak jsem se rozevřel úplně celý jako
obrovská zéva skrývající až dosud tu největší perlu, jakou kdy kdo
spatřil, a tou perlou bylo, jak správně hádáte, mé vystydlé srdce,
které se začalo okamžitě ohřívat a rozpalovat, a to všechno jen a jen
proto, že jsem měl za několik dní opět spatřit svou Janinku, poprvé
po třech letech, tu neuvěřitelnou a stokrát prokletou Janinku, která
mi do telefonu klidně řekla:

„Jestli chceš, přijedu na víkend, tak případně zamluv nějaký hotel.“

A já pípl jako koňadra z balkonového madla: „Ano.“

Čtvrt hodiny poté jsem se vypotácel z pokoje a šel jsem na pro-
ceduru, která nebyla, a abyste mi správně rozuměli, která ani nemě-
la být, a má perla byla už tak žhavá, že umělá vlákna v lázeňských
kobercích se za mými patami škvařila a vydávala nesnesitelný puch,
a pak při večeři jsem něco žvýkal a snad i polykal, a šel jsem na
pokoj, kde jsem si lehl, a vstal, a lehl, a vstal, a nakonec jsem si pro
jistotu sedl k oknu a hleděl jsem na poletující sníh a bílá, beztížná
smítka mi připomínala drobounké kousky papíru, na něž jsem cu-
poval své kdysi odhodlané Já, a byly jich statisíce, vzápětí milióny,
a nakonec jich byl plný svět a náhle to byly skutečně drobounké
kousky papíru, které odpadaly od konečků mých prstů, a ty kousky

papíru byly nicotnými zbytky Jirkova lázeňského románu, který jsem s nepřítomným úsměvem trhal celé hodiny, a za okny zatím zářilo léto; za okny už zase zářilo mé milostné léto s Janinkou...

A to léto trvalo nějakých šest let, tedy dva tisíce sto devadesát dní, což je přesně padesát dva tisíc pět set šedesát hodin, ale za hodinu se může jeden lidský život proměnit hned několikrát, takže byste měli vědět, že jsme s Janinkou strávili tři milióny sto padesát tři tisíce šest set minut, ano, a to je konečně rozměr, který se zdá alespoň naznačovat, co všechno jsme spolu prožili.

A kdo by chtěl nyní ten údaj redukovat na čas, který jsme strávili opravdu spolu, to jest okleštit ho na hodiny a minuty, po něž jsme stáli, seděli či leželi jeden druhému bok po boku, tváří v tvář, tak se jen hlasitě dozná k tomu, že o skutečné lásce neví vůbec nic.

(Statisticky zanedbatelné množství času vypásl skot hádek a svárů, malinké, pohublé stádečko, které se párkrát do roka přihlásilo o svá práva neduživým pobekáváním, a já jako špatný hospodář, ale ne přece úplně zlý člověk, jsem pak vystoupil z dvojediného kadlubu, přihodil trochu vojtěšky do žlabů a zase honem zpět, za- zipovat se a – cítit na svých rukou její vůni, na svých vlasech vůni jejích vlasů, plést si její kůži a svou.

Ne, ani jedinou z těch minut jsem nebyl bez ní. Když byla na chvíli někde jinde, dovedl jsem být na sebe něžný její něhou, odpovídal jsem si na otázky jejím tenkým a hřejivým hlasem a v úzkosti se potil jejím potem.)

A můžu vám říct, že i mně teprve následující léta, v nichž Janinka chyběla, řekla vše o létech, kdy tu byla po mém boku, ale právě že nejen po boku; také v boku jako kopí, také v krvi, v plicích, ve slinách, slabinách, v mozkomíšním moku a buněčných jádrech. Teprve po jejím odchodu jsem poznal, jak byla zabydlena přímo ve mně, a pochopil jsem, že už jsem se díval na svět jejíma očima (takže jsem najednou šátral rukou kolem sebe, srážeje přitom hnijící ovoce z misek), že už jsem si zvykl užívat k chůzi také jejích nohou, takže

urazit známou vzdálenost mi teď trvalo přesně dvakrát déle. Že už jsem dýchal jejími plícemi, takže jsem teď stále jen kýchal peří a jako astmatik se opíral o zárubně dveří, že jsem hovořil jejími ústy.

A když vám odejde člověk, kterého milujete právě tak jako sebe sama, to jest člověk, kterého jste nechali vejít do svého nitra a dali mu – na úkor vlastního masa, krve a dechu – k žití a obývání celou půlku vlastního Já, pak je to úraz z kategorie nejtěžších.

A útěchou, když jsem tak dva roky visel na poloprázdných kapačkách hodin a minut, mi nebylo ani slovo boží, ani jiné ženy jí nebyly, mou jedinou útěchou byla naděje, že se za čas opět scelím do úplného, samojediného Já a že se budu moci podívat, jak se za ta léta života na půl úvazku změnilo. To mě drželo a snad právě to mě také udrželo při životě. Na to jsem byl zvědav.

A když už se sypal třetí rok po Janinčině odchodu, když už horký vosk bolesti byl dostatečně ztuhlý a začal se pomalu lámat a odlupovat z těla, pohlédl jsem do zrcadla a dlaněmi jsem si přitom promnul unavené tváře, ano, přesně tak, jak jsem to dělal teď v setmělém lázeňském pokoji. Jenže dříve, než jsem stačil zjistit, jak moc už jsem jiný, rozkřičel se telefon, nebo začala hlaholit nějaká archandělská polnice, zkrátka strhl se hrozný rámus, a když to pak ustalo a rozhostilo se opět bezbřehé ticho, věděl jsem, že Vítek Glasser umírá. To mě zdrželo u mola předchozích let ještě několik dlouhých měsíců, tím se můj start do nového života, kde po Janince a malé Dorotce neměla už zůstat ani jediná šlápěj v horkém prachu prosněných nocí, o něco opozdil, a tak jsem zase listoval po večerech svými starými knihami a lehal do střel starým vzpomínkám.

Janinčiny hnědé plisované šaty znovu vlály ve voňavém jarním větru.

Trampolína noci na zahradě za naším domem opět odrážela hvězdy a my jsme při tom s Janinkou stáli vysoko na balkóně a byli jsme tím mihotavým leskem unešení a zároveň sevření jako dvě rozcuhané luční kytice zastrčené v příliš úzké váze.

A potom – abychom to celé poněkud uzemnili – šla moje láska znovu ke kuchyňskému oknu, znovu se opřela dlaněmi o parapet a pak se vyklonila čekajíc na okamžik, kdy se vynoří babička z průchodu... A mě jako tenkrát napadlo to samé, a když se ještě trochu zvedla na špičkách, rychle jsem k ní zezadu přistoupil, stáhl jí bílé bavlněné kalhotky a pronikl tam, kam byl přes rozevřenou kuchyňskou zástěru tak snadný přístup.

Janinka chce hned protestovat, ale v tu chvíli už musí odpovědět na volání své matky stojící na chodníku před domem, vyklání se tedy ještě víc, aby lépe rozuměla a aby bylo lépe rozumět jí, ale je jí rozumět naopak čím dál hůř, protože v naší kuchyni už pofrkává rovnováhy pozbývající, vzrušený kentaur, co říkáš?, volá nahoru do třetího patra Janinčina matka a Janinka se pak na mě chce trochu zlobit, ale místo toho musí na zemi v kuchyni rychle vysténat ten nahromaděný rozpor a, *ach!*, vylétne teď po létech i z mého hrdla, protože ten okamžik, kdy svou horní půlkou byla Janinka ještě dítětem, něčí dcerou, zatímco pod úrovní parapetu už byla ženou, mou ženou, ten okamžik se z paměti hned tak nevytratí.

A taky opět jedu autobusem do Brtníku, kde Dorotka, tehdy možná tříletá, baví staré babky v šátcích svou smělostí a chytrou naivitou svých dotazů. Potom ji učím střílet pecky z třešní, kterých dostala v autobuse plnou hrst a které jí s Janinkou pomáháme nést.

Její droboučké prsty ale ještě nemají dost síly a oslintaná pecka, obalená ještě vlákny zbylé dužiny, se vždy jen tak líně a neochotně překulí přes hranu jejího ukazováčku a těžce ukápne na zem, do prachu před malé červené botky. Moje i Janinčiny pecky létají daleko, přes celou silnici až do protějšího příkopu.

Hvězdy nám zkrátka jdou na ruku, jen musíme nakonec střídavě v obou rozpálených náručích kajícně tišit bolístku Dorotčina nezdaru...

Ale třešně dozrávají na Vysočině, až když je léto v nížinách v plném proudu, a v brněnském dolíku právě kentaursky ržá mé

milostné léto s Janinkou, a tak sedáme na vyhřátých lavičkách v městských parcích, značujeme na orosené dlažbě všechna dobytá území a chodíme plavat do lomu na Klajdovku, ale především od rána do noci plaveme jen tak naznak v kosmicky rozlehlém a přece tak útulném prázdnu, zaplněném až námi dvěma. V prázdnu, jež denně polkne jako jedinou kapku celý galon krve, v němž to jen zahučí po novém pousmátí, nenápadném odchlípení rtu, společně navštívené vernisáži, po čerstvě odhaleném pomníku na milostném těle..., takže další den je stejné pousmátí a stejné odchlípení rtu zase nové, úžasné, nedostizně skvělé a táž erotická zóna zvíci několika milimetrů je opět baseballovým stadionem, kde stometrové odpaly jsou tou nejběžnější z myslitelných věcí a kde se míčky vystřelené proti modré obloze zajíkají prudkým stoupáním a míří přímo k slunci, a v samém jejich středu se pak mísí rozkoš ze střemhlavého letu a zároveň zděšení z přílišné síly té planoucí koule, rozkoš z umocněného bytí a zděšení ze zániku, který se závratně přibližuje každou další vteřinou, však náhle se dostaví mír, dokonalý mír... to když se před míčkem rozevře nekonečný, potemnělý vesmír, který chladí vášeň a touhu vlídně jako nějaký letní podvečer, mír v očích všech diváků, kteří už ze sebe vydechli to ohromné napětí a jen klidně sledují, jak míček mizí v závratných galaxiích, proměňuje se pomalu v jednu z miliard tichých hvězd...

Jak snadno se rodily nové hvězdy v těch nezapomenutelných dnech! Jak snadno jsme – tetováni zároveň žárlivostí a strachem – hnětli ze svého dosud neobnošeného milostného těla nové podoby zvířat i lidí! Byla jsi, Janinko... měl jsem v tobě všechny ženy, které jsem na své pouti životem zahlédl i jen periferním viděním a pak si je dosnil do podoby tak andělské, že při skutečném setkáním s tou krásou by obyčejné lidské kosti okamžitě přešly do jiného skupenství, a nechávám zcela na tobě, synu, zda si vybereš kapalně či plynné, ano, byl by to slavný, ale taky naprostý konec, byla by to velká sláva zániku, vteřina Velkého Třesku, při němž se samozřejmě

rodí něco nového, ale to nové povstává, hochu, na tvém hrobě, na to nezapomeň!, a tak se loučím,

Janinko, naposledy tě líbám na nos, má přenádherná krásko a věčný květe mého bytí, dnes je to určitě naposledy... ale pak mě Janinka pohladí, pevněji obejmeme, nebo se prostě jen pousměje tím svým srnčím smíchem a já smím zůstat tady na zemi, vedle ní, a galaxie náhle nejsou větší než čudlík na budíku, který nařídila na tři čtvrtě, abychom stihli odvést Dorotku do školky a pak mohli chvíli dělat normální život, než se opět potkáme na rohu třetího světa.

Galaxie teď leží pro změnu jako malí pekinézové vpravo dole u postelové nohy a my všichni pravidelně a klidně dýcháme čekajíce na nové jitro, kdy nová pousmátí, nová odchlípení rtů...

A když *pes jitrničku sežral* a celý svět opět nabyl svých prapůvodních rozměrů, dala mi Janinka malý dárek, *pocket spring*, jaro do kapsy, vonící květ v krabičce od zápalek.

Ten podivný akord vůní, souzvuk pekelné síry a jarních silic, si můj čich opět s chutí přebral, když jsem vyrazil do předvánočně laděného města koupit nějaký malý dárek pro Janinku.

Bloumal jsem od jednoho třeboňského krámku k druhému, obracel jsem v rukou perníkové mikuláše a čerty a taky všechny ty suvenýry pro rakouské turisty a pořád si přitom říkal, musí to být něco *symbolického*, mělo by to být něco *symbolického*, ale nic takového jsem nikde ani jen nezahlédl, a tak jsem po dvou hodinách s omrzlými tvářemi a zkřehlými prsty v kapsách svůj původní plán změnil.

Nedám jí nic, rozhodl jsem se chlapsky; a jako muž jsem takové rozhodnutí i zdůvodnil: Nedám jí nic, protože ať jí dám *cokoli*, bude to obtěžkáno tunou symboliky a zkuste si to sami, vždyť zkuste sami najít kravinu, k níž by se po šesti letech soužití nedala nalézt a ihned přiřadit nějaká hluboká významová paralela...

A tak jsem raději konečně zatočil ke Zlaté hvězdě a šel jsem udělat to, co jsem jaksi podvědomě odkládal až na samu nejzazší mez.

Však abych vyloučil i jen teoretickou možnost, že ze všech volných pokojů, co jich Zlatá hvězda koncem podzimu má, vyjde na naše setkání s Janinkou ten pokoj, v němž jsem spal před čtyřmi roky, zamluvil jsem na víkend pro jistotu apartmán a vybral jsem rovnou ten nejkrásnější, skutečnou mahagonovou královnu krásy mezi jihočeskými apartmány, aby celý obrázek dostal náležitý rám. Následně – jistě i proto, že jsem se nahlas přihlásil ke své dávné návštěvě – mě jeden z majitelů provedl po zrekonstruovaném hotelu způsobem, který by neurazil naftového magnáta. A já si přitom v duchu říkal, jak málo se tenhle čas podobá polovině osmdesátých let, kdy stejný, jen o cosi mladší pan Hrdlička ve vlastním, avšak českým proletariátem znárodněném hotelu pracoval dole v kuchyni a kdy jsme měli s Janinkou peníze sotva na sportovní ubytovnu v Novém Městě, a taky jsem si říkal, jak krásné a nezapomenutelné byly ty víkendy, které jsme tam prožili...

II

A zdá se mi, jako by tu zpod navršených stran, zpod těch františků zapálených na Janinčinu počest stále vyčuhoval světlý, leč dosud viditelný stín, a chvílemi mám dokonce dojem, že nedojdu klidu, dokud si neřekneme, proč už tu s námi není Jiří, dokud si nepovíme, co se s ním vlastně stalo.

A nikdo to neví přesněji než já, protože ten poslední večer, ten večer, kdy do lázní poprvé marně volala Janinka, jsme byli spolu – Jiří a já.

Ten večer jsme totiž ještě jednou vyrazili za Štěpánkou.

Zavolali jsme si taxíka, přijel Milan Liška a my o půl desáté vyrazili od Aurory.

Tmavomodrý Volkswagen Passat klouzal po vyleštěné silnici klidně a tiše jako gramofonová jehla po desce Arta Garfunkela a já se s péčí až obřadnou co chvíli obracel na Jiřího.

„Zde tato prosklená skříňka hýčící barvami, to je palubní deska vozu, v němž jedeme,“ vysvětloval jsem bez rozpaků, neboť výlet do světa za zrcadlem, na který s sebou беру Jirku vůbec poprvé, se nemůže odbýt jen tak. Jde o činnost natolik riskantní, že by nebylo na místě právě nyní jakkoli skrblit informacemi nebo jinak něco zanedbat.

O rozkošném, do skla zalitém vozítku na vrcholku řadicí páky však ani muk. Chci, aby si Jirka všiml sám. Ostatně už brzy se bude muset beze mne obejít... a on taky, čipera, hned *dup tu dá, da dúva dúva dá*.

„Od Českých Budějovic nás ještě dělí osmnáct kilometrů,“ oznamuji Jiřímu ve Štěpánovicích, jelikož zrovna vidím, jak se chvěje nedočkavostí, již se domnívá umně skrývat a tajit ve svém nitru.

A: „Jedu nyní rychlostí sto pět kilometrů za hodinu, ale před ostřejší zatáčkou mírně přibrzdím, buďte bez obav, chlapci,“ přidá se k nám i Milan Liška a my vypískneme nadšením a pak pokračujeme dál v těch veselých, kozlečích hrách, takže se stane, že se celá cesta prosmykne kolem plotů rychleji, než stačí sklapnout malovaná pastička našeho dětství, a na štěrkovém parkovišti před Borsalinem se z volkswagenu vybatolí dva růžoví křemílci s očima podemletýma pastelovou touhou, kteří si ošahávají navzájem své dlouhé nosy...

Jenže náhle všechna radost končí, protože Štěpánka v domečku není, po Štěpánce není ani památky a nikdo z personálu nás nepoznává. Kde je Štěpánka? Nikdo neví. Kdy přijde Štěpánka? Nikdo nemá ponětí.

A: „Víte, že i kurvy jsou vlastně takové Bohyně noci?!“ zvolám zoufale ještě tím nakřáplým, křemílcím hlasem směrem k plešatému barmanovi.

„Měli byste si jich daleko víc hledět!“ křičím už zase svým sytým hlasem uprostřed prázdného bordelu a pak ke mně vykročí vystříhaný golem ode dveří a říká:

„Přejete si odejít, pane?“

A já už vím, že si přeji odejít. Jsem zdrcen, šourám se ke dveřím, Jirka se šourá za mnou...

„A ty kam se sereš, kam?!“ řvu aspoň na chudáka Jirku.

„Ty tady pěkně zůstaneš – a budeš na Štěpánku čekat!“

A chudák Jirka jde bez jediného hlesnutí k baru, objedná si manhattan, opře halapartnu o pult a čeká na Štěpánku.

Ale pokud se vám zdá, že jsme jen tak narychlo vystrnadili z příběhu Jiříka a ještě k tomu někam zašantročili Štěpánku, pokud se vám zdá, že jsme dokonce někde cestou vytrousili celou Aururu (jako klíče z kapsy) i se všemi kovovými vanami, děly a spálenými koberci, tak to ne, to vás prosím pouze klame zdání a velvyslancem toho klamného zdání jsem já sám, protože já to byl, kdo přeskočil v knize celé dva dny, jako by šlo jen o nějaký nepatrný brdek na širé stráni.

A vidíte; byly to právě ty dva dny, kdy prudké slunce náhle přišpendlilo všechny pacienty na východní straně sanatoria na stěny pokojíčků jako nějaké tesaříky, kdy je přibodlo na zeď zaživa, takže pak celý den jen bezmocně třepotali nožičkami a řinul z nich smrtelný pot. A malý pozemek těch dní vytyčovala na jedné straně Bohyně noci svou černou trasírkou a na té druhé Janinka s telefonním sluchátkem.

A hned musím říct, že od ostatních pacientů na východní straně sanatoria jsem se lišil pouze a jedině tím, že jsem na stěně pokojíčku visel ještě předtím, než sluníčko vůbec vstalo. Což měla na svědomí právě Bohyně noci, a my se můžeme pouze domnívat: je-li slunce kladívkem v ruce dne, pak Bohyně noci pracovala asi perličkou úplňku, kterým nejdříve rozbila okno mého pokoje a pak, zatímco jsem spal, vybrala mě něžně jako ptáče z hnízda, něžně přiložila hřebíček snu k mému čelu a tloukla a tloukla, až jsem sebou začal mrskat... inu jako ten, komu probíjejí hřebem hlavinku, a ještě ráno jsem rozto-mile třepotal nožičkami, až papučky lítaly po celém pokoji, jenže dělat už se s tím nedalo nic, vůbec nic – pokoj už byl v tu chvíli plný

Janinčina svitu, a to zvláštní světlo tam pak zůstalo téměř až do mého odjezdu i přesto, že se mlha zase vrátila brzy na své místo...

Jenže to třepotavé ráno jsem samozřejmě ještě nevěděl, a na to vám přísahám!, že Janinka zavolá.

A pro to, co se stalo, nemám jiné vysvětlení, než že jako denní světlo o nějakou chvíli předchází zjevení slunce na obloze, tak zřejmě i Janinka prostřela před sebe záři jako běhoun, který její příchod učiní více okázalým a dekorativním, a kdyby mě to bylo napadlo už tenkrát, muselo by mi být jasné, že se každou chvíli odněkud vynoří.

A teď už Sen, který mi natloukla do hlavy Bohyně noci:

Jsem v malé vesničce a na návsi je právě pouť. Ještě shora, od Konzumu vypadá všechno úplně normálně, jdu pomalu, co noha nohu mine, na lavičce sedí naše stará parta a mezi děckama koluje okurčák s pivem. Vidím houpačky, dvě střelnice a ohrádku pro poníky. Vtom jako bych překročil nějakou neviditelnou mez. Najednou vím, že to není malá pouť, ale že je to naopak obrovská, snad vůbec největší pouť na světě. Připadám si jako v Prátru. Všude okolo jsou nějaké atrakce a některé jsou tak zvláštní, že ani nevím, co se na nich nebo s nimi dělá.

Potom vcházím do ulice plné *Domů hrůzy* a teď už jsem si jist, že jsem se ocitl v Prátru, protože tady jsem byl kdysi s Janinkou a Dorotkou. Teď jsem tu ovšem sám a jen se tak občas opřu chodidlem o dřevěnou verandu před některým z těch domů a zpovzdálí nakukuju dovnitř.

Najednou vidím, že ulice je na konci zahrazena domem, kterého jsem si až dosud vůbec nevšiml, ale teprve až k němu dojdu a stojím před jeho širokým, nízkým schodištěm, poznávám, že je to starý řecký nebo římský chrám.

Opřu si chodidlo o první schod, jako jsem to udělal už několikrát předtím, a nakukuju dovnitř. Nejdřív nevidím nic, ale potom, jako by si oči zvykly na tmou uvnitř chrámu, spatřím – s velkým úlekem – na rozlehlé kamenné podestě stát doširoka rozkročenou kněžku

s kovovými hroty nader a s tváří zakrytou maskou, která vysoko nad hlavou – a její ruce jsou mnohem delší než ruce obyčejné ženy – třímá sukovici. Abych lépe viděl, popojdu o dva schůdky výš, znovu upírám oči do tmy a vtom – s ještě větším úlekem než poprvé – uvidím, že celá sukovice se v jejích kovových rukou prudce vlní, a už chápu, že to není sukovice, ale had, had zabiják s tím nejsilnějším jedem v jedových váčcích – a že za chvíli přivedou jeho dnešní oběť.

Jenže najednou je chrám plný lidí a všechno nasvědčuje tomu, že jsem se zmýlil, že je to od počátku jenom taková turistická atrakce. Kněžka teď sedí na obětním stolci, má nohu přes nohu, sundala si i masku a v koženém oblečení vypadá jako sexbomba od motorkářů. Mluví k lidem, kteří utvořili velmi ukázněně půlkruh okolo obětního stolce. Já zůstávám stát v rohu, ale její vlídný a moudrý hlas připlouvá ke mně v mírně zčeřených vlnkách a jemně se mě dotýká po celém těle. To mě velice vzruší, a protože pod kalhotami, které jsou z nějakého lehkého plátna, nemám slipy, ale jen trenýrky, je to taky okamžitě strašně vidět.

Najednou se hrozně bojím, že mě takhle spatří některý z turistů, ale musím zůstat na svém místě, nic jiného mi nezbývá, protože kdybych se jen pohnul a pokusil se z chrámu utéct, připoutal bych k sobě veškerou pozornost. Navíc začínám chápat, proč mi to kněžka udělala. Chtěla mne připoutat na místě a soustředit tak mou pozornost, a skutečně už vidím, že sice mluví, mírně předkloněna, k turistům, ale neomylně *vidím*, že to, co říká, je určeno mně.

Kněžka říká:

Jednou za čas má několik vyvolených právo vstoupit na toto místo kněžky. Tito vyvolení nesmějí skrýt svou tvář pod škraboškou, ale smějí obětovat, koho si sami vyberou.

Obětovat někoho znamená zachránit ho před zapomenutím.

Vítězem a obdarovaným však není jen svatá oběť, ale i její kat. Kdo zabije, stává se vítězem nad smrtí i nad časem – pro oba existuje pouze jeden bůh, bůh, kterému je zasvěcen tento chrám.

Vražda je tou nejvyšší službou, která se smí odehrát pouze na půdě chrámu.

Přesná podoba konce je každému a všemu předem dána.

Každý konec je volní čin a vše, co se člověku, místu nebo citu jenom nahodile stane, je pak odsouzeno k věčnému toulání v krajině stínů.

Čím krásnější byly skutky i lidé za života, tím strašlivější podobu na sebe bere jejich *zombie*.

Kněžka ještě pokračuje, ale já vidím, že turisté už ztrácejí o výklad zájem. Zdá se, že příliš nechápou smysl těch vět, a rozcházejí se. Mně naopak připadá všechno dobře srozumitelné, najednou mám pocit, že jsem pochopil *úplně* všechno, a lísám se tváří k hadovi, kterého držím v ruce, olizuju vlně jeho hlavu a povadlý jazyk, ale had spí, nebo je mrtvý, tak či onak nemohu být ještě spasen, a možná nebudu nikdy spasen!, musím zase vyjít před chrám, kde žhne ostré denní světlo, a náhle mám dojem, že právě já jsem byl pro dnešek vyvolen (nevím ale kým) a jsem obětován tím nejkruťejším způsobem: musím vyjít ven, na světlo a jít zpátky tam, odkud jsem přišel.

Ale už vím, že mám privilegium *učinit* konec.

5. KAPITOLA

I

Do mého setkání s Janinkou zbývá hodina a deset minut.

Pochoduji neklidně sanatoriem a horečně přemýšlím, co udělám s tou trochou zbylého času, s tím zakrsle prskajícím ohníčkem. Nakonec sednu do auta a spěchám ještě honem zkontrolovat, zda má uvítací výbor polobotky naleštěné na dohodnutý stupeň jasu, zda rakouský spolumajitel hotelu nezapomněl svou českou větu, a chléb neokoral a sůl nenavlhla, což ovšem dohromady zabere daleko méně času, než bych si přál, a tak ještě usednu v hotelovém baru na stoličku potaženou rudou koženkou a dám si kávu, a to je chyba. Protože právě u kávy ucítím v zátylku náhle ten nepříjemný pocit. Protože nad zdobným, porcelánovým šálkem musím najednou čelit staré otázce: Co když Janinka vůbec neexistuje?

Jáák neexistuje, prosím tě? protahuju nechápavě samohlásky a naoko ledabyle usrknu.

Myslím to tak, že třeba Janinka jako vůbec neexistuje, ha. Ono totiž, pokud by se něco takového, nedejbože, potvrdilo, pak, to si přiznejme, by mohlo dost těžko dojít k tomu setkání.

Zaraženě mlčím.

A: Co uděláš, když nepřijede?

No to se samozřejmě může stát. Ale nijak to přitom nevyvrací její existenci, uvítám možnost použít logický argument, ale při té představě se mi udělá úplně mdlo.

Dobře víš, že tady jde o setkání mnohem vyššího řádu, tak proč se ztrapňuješ logickým uvažováním?

Hele, víš co, zůstaň raděj pěkně na zemi, ty vyšší řáde, a řekni mi, co si tak asi představuješ, že se tady dnes může stát, přecházím bleskově do protiofenzívy.

Představuju si, že si konečně uděláš pořádek ve svých věcech!
Hovno, řeknu já, a valím na nádraží.

A Janinka opravdu přijela!!!

Janinka vystupuje z autobusu, Janinčina křehká nožka se dotýká zaneřádného schůdku a potom konečně posvátné – ale až od této chvíle posvátné – půdy treboňského příběhu...

Sedíme v tiché, takřka prázdné hotelové restauraci.

Opíráme se lokty o mahagonově mořený stůl, který je z větší části zakryt kosočtvercem ubrusu sytých, a dosti nevkusně sladěných barev. Jeho levý a pravý cíp (z pohledu hosta sedícího u delší ze stolových hran) nedosahuje až k okraji, zatímco dva zbývající přes okraj přepadají a jemně se dotýkají našich kolen.

Můj levý loket nepatrně odjíždí s ubrusem (kamsi do neprobádaných dálav obloužených smyslů), kdežto pravý zůstává pevně zapřen o desku stolu, protože právě sem, do pravého dolního rohu stolu, už ubrus nesahá. Prsty, které jsou zaklesnuty do sebe, tvoří mírně patetickou markýzu nad jedním z vchodů do mého těla, a hle, jak dovedně jsou mé palce zapřeny v koutcích úst ve chvíli, kdy prostřední články obou ukazováčků mírně tlačí zdola na špičku nosu.

Připadám si jako odštěpek slídy ponořený dětskou rukou na dno umyvadla naplněného po okraj průzračnou vodou: jsem zde, na dosah zraku – a zároveň v jiném světě, ve světě nějakého čtvrtého skupenství. Obvykle v takové situaci nepřítomně pohupuji hlavou a ani tady, v restauraci hotelu Zlatá hvězda, se nechovám jinak; když se mé čelo sklání k desce stolu, tlak na špičku nosu se zvětšuje, nozdry se protahují a zvedají se, takže by mi snadno napršelo do nosu, kdyby nebyl prosinec a nade mnou se neklenula dvě hotelová poschodí.

Moje maminka se nikdy nemohla dívat, jak si utírám nos zdola dlaní, a už se ke mně hnala, pleskla mě po ručičce, vše jen pro mé dobro, jen mě upozornila na možné následky. Ani nevím, kdy jsem se té prokleté neřesti zbavil, ale stalo se, a dnes vidím, že jsem měl z pekla štěstí, které mě bohužel zcela opustilo v druhé existenciálně nejvyhrocenější situaci mého raného dětství. Kolikrát, panebože, mi babička říkala, abych se neopičil po lidech na ulici, kolikrát mě varovala, že když nepřestanu, tak mi nakonec některá z těch hloupých grimas zůstane!

Vzpomenu si na ni často. Mýlila se sice ta moudrá žena v lecčem, jako kupříkladu ve věci své nesmrtelnosti, ale nespletla se bohužel ani trochu, pokud šlo o to mé nešťastný posuňkování. Dodnes se mi totiž stává, že se při tom ksichtění a předvádění někdy tak zvláště zaseknu, že pak nosím na vlastním obličejí i několik dní tvář někoho jiného, tvář svého svůdce, abych tak řekl.

Janinku zaujaly mé hodinky; sundávám je a pravou rukou jí je podám přes stůl. Na levé ruce mám stříbrný prstýnek s aztéckými vzory, ale ten si prozatím prohlédnout nechce.

Opírám se lokty o mahagonově mořený stůl a dívám se zblízka na Janinku, která si zaujatě prohlíží mé *Stormy*. Zdá se, že tak zvláštní hodinky ještě neviděla. Malý strojek, dobře viditelný skrze průhledné spodní sklo, ji teď přitahuje více než já.

Trochu se proto rozhlížím po zrekonstruované hotelové restauraci, a co přitom nezjistím: vpravo, trochu šikmo, ještě trochu výš, září prosklená vitrína s prodejní výstavkou archivních vín, kterým člověk vždycky vidí právě jen na etiketu. Až do srdce skrze skleněnou vitrínu vidět není, k tomu se lze jedině propít. Rozhoduji se bezodkladně pro srdce bílé rulandy z Mutěnic, ročník 1985.

Volám číšníka. Přijímá mou objednávku a potom dlouho hledá cenu vína na obrazovce počítače, který je decentně zanořen do mahagonové skříňky za barovým pultem.

Janinka se přestala věnovat mým hodinkám a sleduje teď číšníka společně se mnou, já modrýma, ona velkýma hnědýma očima.

Má pořád ty krásné, velké hnědé oči malinko sešikmené příměsí východní, nájezdnické krve.

A samozřejmě brejchovsky vysedlé lícní kosti, co na tom, že už nenapínají tu hebounkou ještěřčí kůži bez poskvrnky, ke které jsem se před léty dlouze modlíval. Trochu jí narostla papulka. Její dříve většinou bledá tvář ovšem působí na tuhle roční dobu nezvykle sytě, je příjemně opálená.

„Máš čočky?“ ptám se jí.

„No počkat, vždyť ty to ani nevíš! Před rokem jsem byla na laserové operaci a teď vidím i bez brýlí. To ti je tak úžasnej pocit!“

Já v tu chvíli naopak cítím, jak i věda se podílí na velké křížové výpravě, která ve jménu nějaké vyšší ideje rabuje na těle mé první a největší lásky.

Pokoj, který jsem zamluvil, se Janince moc líbí a brzy v něm usíná. Držím její ruku ve své.

Řekli jsme si toho tolik. Ona o Goteborgu, já o Brně, ona o práci, já zase o té své. Jejího vikinga, jakož i mé nové lásky, jsme si po dohodě schovali až na neděli. A shodli jsme se i na tom, že pravda okamžiku musí být vždycky střízlivější a střídmější než fantazií dochucované a freudovsky výhodným zapomínáním vylepšené vzpomínky.

Ještě jsme se v té hotelové restauraci trochu opili – přesně tolik, aby se Janince v hlavě i v údech ozvala dlouhá cesta autobusem (zpátky rozhodně pojede vlakem, řekla mi) a já abych pocítil únavu z toho tříletého čekání – takže nás pak oba v pokoji očekávala hluboká, klidná noc.

Protože však Janinka usnula o chvíli dřív než já, mohl jsem se dívat, jak jí spánek postupně odpojuje jednotlivé obvody, jak sebou občas škubne, a v duchu jsem si říkal, mohla by se z toho vyvinout pěkná známost...

Ne, ještě ne, vykřiknu vzápětí poděšeně a probudím se. Venku už je světlo, vedle mě leží Janinka na levém boku a zblízka si mě prohlíží.

„Co vidíš?“ řeknu jí místo pozdravení.

Ale tím se zabývat nebudeme, je totiž neděle a Janinčin čas se krátí.

Spěcháme, a tak honem, nejnnutnější hygiena, rychlá snídaně a pak projížďky po vzdálenějším okolí a ještě procházky po přilehlých chodnících a řeči, moře slov, oceán nevýslovna, sumec na roštu, následná Janinčina nevolnost a pak ještě příjemné setkání, že neuhádnete s kým!

Jdeme takhle s Janinkou okolo hospody U Čochтана, vracíme se pro něco do hotelu a najednou proti nám jde Jirka se Štěpánkou. Drží se stejně jako my za ruce, palčák zaklesnutý v palčáku, usmívají se.

„Tak ses dočkal?“

„Nóó, vždyť vidíš.“

„Tak zas někdy.“

„To jo. Ahoj.“

„Ahoj.“

Janinka má ve tváři zmrzlý otazník a otáčí se přes rameno dozadu. Taková chvílička a Jirka se Štěpánkou už skoro nejsou vidět.

„Kdo to byl?“ ptá se Janinka. „Známí.“

II

A v noci se pak milujeme s černou rašelinou za mými nehty. A padne té noci převeliká tma, jako hustý závěs splývá podél oken a kdesi venku za tím závěsem potichu a pomalu, skoro se zdá jakoby po špičkách, couvá městem děsivě mnohačetná armáda, čas, ano, to je ta armáda, která budívá lidi ze spaní svým neúprosným maršem, temně rezonujícím mezi domy – a teď ji poprvé v životě vidím (slyším) ustupovat.

A osmatřicet let mé stále krásné Janinky se ráchá jako malý úlo-mek zlata v lučavce něhy, osmatřicet jejich unavených let se zachví-vá pod téměř nehmotnými doteky, jimiž vtírám do suché pokožky

přítomnosti hebký krém dávno odeznělých let. A osmatřicet jejích let pak vzkřikne krátce po půlnoci jako veliký pták, který prudce vyletí ze skalní rozsedliny dlouho zadržovaného mlčení.

A ještě později se přizene povodeň, která nás okamžitě spláchne a nese nás pryč zšeřelou, zvolna se probouzející Třeboní, protáhne nás rybníkem Svět, takže několika nedospalcům venčícím psy, nebo už spěchajícím na ranní směnu se může v tu chvíli zdát, že sám neviditelný bůh vod sedlající podivné dvojspřeží přeorává z pouhého tritónského rozmaru nevinnou hladinu blýskající mezi lesy, a ta povodeň nás neopomene vyráchat ani v daleko menším Břilickém rybníku na severním okraji města a pak nás už docela bez zájmu rozptýlí v polích, takže po ránu, když na ježka ostříhaný mladičký servír přinese do apartmá snídani (prý mu kdosi volal a výslovně si přál ham & eggs), brouzdá se mezi luxusními mahagonovými komodami jen průvan a záclony se radostně rozběhnou novému živáčkovi vstříc, a když položí obezřetně plný táč na stolec a přistoupí blíž k oknu, opřou se mu o celé mladé tělo a olizují mu tvář, jako kdyby nespátřily živého tvora už drahně dní.

Kdysi dávno, když v této zemi byli ještě nejmocnější komunisté a já se špatně živil ranní roznáškou z jednoho centra ovládaných novin, jsem se takhle několik měsíců vracíval z práce domů zpravidla dřív, než nebesa (z jediného centra) ovládla zemi bičem líbezného světla, vracíval jsem se, když pupeny tmy pukaly a do úzkých ulic se snášely první, ještě lepkavé lístky jasu. Na schodech domu, po kterých jsem stoupal do třetího patra, se povalovaly podezřele zalomené, velice tiché stíny jako přiopilí a později vykuchaní sirotci noci. Navyklým pohybem jsem si přitáhl dveře a nehlučně odemykal. Byt, do kterého jsem pak vstoupil, byl tajemně sladký, vyhrátý těžkým, stojatým vzduchem a jako veliká, krásná hlava byl naplněný spánkem, takže se zdálo, že téměř nepozorovaně, ale přece někam pomalounku klesá.

Za chvíli ovšem začaly ticho krabatit první zvuky z dětského pokojíku, které obvykle zesílily, jakmile Dorotka zjistila, že byt už

žije něčí bdělou přítomností. Tehdy se její pobrukování a šeptaná deklamace měnivaly v hlasitý zpěv a já věděl, že kdybych teď nakoukl, našel bych Dorotku s oblíbeným Křemílkem v náruči; zvedla by oči, ale nepřerušila by svou píseň, ani by se nepřestala šimrat špičkou Křemílkovy dlouhé čepičky na tváři.

„Půjdem vzbudit mámu?“

Přikývla by, ale špagetky nápěvku visící z malých rtíků by ještě ani teď nepřekousla a s Křemílkem v podpaží a s jednou rukou opřenou o zcela spuštěnou stěnu postýlky by se pokoušela neohrabaně vystoupit...

Stojím jen v trenýrkách v pokoji sousedícím s ložnicí a úzkou štěrbinou mezi závěsy pozoruji nahodilé víření vloček a zasněžené střechy. Včera hlásili, že bude padat sníh, a skutečně: v Třeboni napadlo od půlnoci dobrých dvacet centimetrů. Je ticho. Ještě chvílku, než se začne krabatit.

Sníh stále padá. Je tma a tekuté krystaly na přístrojové desce mého vozu ukazují 6.38 am. Jedu sotva šedesátkou a od Třeboně mě dělí podle ukazatele dvacet šest kilometrů.

Janinka se po ránu představila jako zakletá princezna, která musí vynaložit nelidské úsilí na to, aby se trefila zubním kartáčkem do úst. Ani po letech nic nového. Sbalil jsem sám. Po cestě ze schodů dolů jsem ji jemně držel za pravý loket.

„Jé, sníh!“ probrala se na okamžik před hotelem, a jak přitom prudce vydechla, vyrazily z jejích úst kolmo vzhůru cáry páry vonící po zubní pastě. Nasadila si rukavice a uplácala sněhovou kouli, kterou pak hodila pár metrů před sebe.

Hned poté jsem ji odvezl na vlak do Jindřichova Hradce a na vlakovém nádraží jsem ji dlouze políbil.

To ještě stála ve svých vlastních tuhnoucích stopách ve vyšlapaném sněhu a její čepice se pomalu měnila v piškotového indiánka politého bílou čokoládou. Potom se předklonila a její hluboké, tmavě hnědé oči, do kterých jsem hleděl, nahradil zasněžený střepec bambule.

„Umřela mi maminka, víš,“ řekla mi, když se po chvíli opět narovнала.

To ještě pořád stála na prvním nástupišti.

Ale teď už odchází, už rotuje prudce ve spirále jako káča, jejíž líčka jsou rudá mrazem, a brzdící vlak skřípe ve stanici jako kamenná bruska, od které odletují tisíce a milióny bělounkých, nehmotných kousků toho rána, které kdosi silou přidržel na kolejích, ale nezdá se, že by smysly zůstaly zmámené hrůzou z toho, co se stalo. Naopak je chvíli příjemný ten pocit, že to všechno bylo ve správnou chvíli na pouhý dosah tvé ruky, že stačilo natáhnout ruku a prstem v rukavici se dotknout toho správného neuronu obíhajícího jádro. Zůstal nepostřizitelně chaotický sněžný vír a jednou se ohlédla odcházející noc, to černé jádro pudla všech mých dní.

„Jsem rád, že tě její smrt přivedla za mnou,“ řeknu v rozpacích, a myslím to vážně. Ale to už Janinka neslyší. To už je definitivně a jednou provždy pryč, a zdá se, jako by tu vůbec nikdy nebyla.

Sníh padá dál. Vozy se jako při skupinovém cvičení pokoušejí natáhnout paže světel co nejdál, ale není to žádná sláva – jako na skupinovém cvičení. Poměrně daleko zato dosahují krátce přerušované záblesky, které nevěští nic dobrého a k nimž se přibližují v hlemýždí koloně pomalu se šinoucích aut. A pak už se stojí a čeká se, než jeden autojeřáb, dva policejní vozy a sanitka poklidí následky nehody.

Snažím se nemyslet na Janinku.

Snažím se myslet na něco úplně jiného. Ale jde to ztuha. Představuji si například recepci Aurory. Vybavuji si přesné rozmístění kožených sedaček, křesel, která přes den většinou okupují staré a movitě se tvářící Rakušanky, zkouším na dálku identifikovat všechny zdroje sytého světla, které recepci vždy skryje jako starostlivá kvočna pod zářivá křídla před prvními, spíše laškovnými nápory stmívání. A pak tma přešlapujíc postává před prosklenými dveřmi a obě recepční, viditelně prodchnuty spravedlivou záští vůči

bezdomovci, se vybavují tak náruživě, že by i naprostý vůl pochopil marnost svého počínání. Ale tma, uvyklá dlouhému čekání, trpělivě (a snad až zatvrzele) stojí na svém místě, až přece dosáhne svého. Jedna z recepčních se velmi ledabyle ohlédne přes své levé rameno, pak se prosklené dveře pomalu otevřou a k nohám hladové tmy vypadne člověk. Janinka.

Kolona se naštěstí přesně v tu chvíli dá znovu do pohybu pлавným, i když viditelně obtížným pohybem kuny, jejíž krátké nožky se cestou okolo střešního vikýře beznadějně boří do sypkých návějí.

O chvíli později projíždím Stráží nad Nežárkou, kde se v parku procházívá místní zámecká paní Ema Destinnová, pravda dávno, a pak mnohem později, v době, kdy se z chátrajícího zámku stal blázinec, i Štěpánka. To bylo ještě předtím, než jsme se potkali v Borsalinu, ale kdy to vlastně bylo? Není možné, aby v těchto ponurých zdech bloudila

Štěpánka i v těch dnech, kdy jedno léto rozpálilo celou zemi jako kovový plát a já se jen tak, ovšem po špičkách, coudal po jižních Čechách? Třeboni jsem se tenkrát vyhnul, protože právě onoho léta už jsem k tomu měl své důvody, ale jinak je to léto v galerii mých vzpomínek pověšeno na jednom z dobře viditelných míst...

A vzpomínka na ty překrásné letní dny se ukáže být konečně tou správnou náhražkou potřebné drogy. Je totiž, stejně jako všechny mé současné vjemy, spojené s Janinkou, utkaná ze slunce a žíly, které putují nazdařbůh smutnou kanavou tkáně, volně zlátnou, zakláním hlavu a pak už je tu ten tobogán, kde chvílemi sedím za volantem svého mitsubishi a šustivě kloužu pableskující tmou zabalen jako nemluvně ve sněhovém povijanu, chvílemi se naopak vykláním z otevřeného okna starého opla do nádherného léta, v němž vlají prapory barev a teplý vánek sedící na plastovém parapetu si zaujatě prohlíží mé hodinky, slunce ostýchavě hladí sklo mých černých brýlí a potom babočka kopřivová vletne do krokem jedoucího vozu tak prudce, že téměř prostoupí průhledný paraván, za kterým se čas

převléká, a jedním křehkým křídlem se prolomí do ranní vánice. Chvíli se bezmocně třepotá na rozhraní, na jedné straně zvíří pyl lučních květín, na druhé studené vločky, ale pak přibrzdím a opatrně, abych nesetřel pel z motýlích křídel, babočku vymaním a vypustím na správnou stranu, do pestrobarevné síťky léta.

V zimě 1997 pak zastavím dva kilometry před Třeboní, vystoupím z auta a poodejdu k příkopu, kterým se už plíží první zvědové nového dne. Do čerstvého sněhu žlutě vytetuji kaligrafickou zprávu o novém, slavném světě, který jsem směl uvidět jako první, ještě předtím, než pokroucené fanfáry střemhlav vzlétnou a rozpraskané ruce dělníků strhnou roušku z jeho pozlacené tváře.

O tři hodiny později ležím zády na měkké žíněnce a poslouchám monotónní hlas sestry. Po krátké rozcvičce máme hodinu relaxace podle návodu telavivského, a jak se vzápětí dozvídáme, již zesnulého doktora Feldenkreiseho.

(A zůstal tady, panebože, ještě někdo naživu?!)

„U-vě-dom-te-si, kde-se-pod-lož-ky do-tý-ka-jí va-še lo-pat-ky, bed-ra, hýž-dě, steh-na, lýt-ka-a-pa-ty, a snaž-te-si-ten po-cit za-pa-ma-to-vat...“

„U-vě-dom-te-si ja-zyk ve svých ús-tech, oči v oč-ních důl-cích a vní-mej-te, jak vzduch prou-dí do va-šich plic. I ten-to po-cit si snaž-te za-pa-ma-to-vat.“

„Po-lož-te-si jed-nu ru-ku na bři-cho a dru-hou na pr-sa a pře-mýš-lej-te o tom, jak dý-chá-te.“

Kladu si jednu ruku na břicho, druhou na prsa a jsem upřímně rád, že nemusím téměř prázdnou tělocvičnou honit své namožené tělo. Stačí, že po atletickém oválu honím své myšlenky tak neúprosně, jako bych tu trénoval příští mistry světa.

Je to vůbec možné? Zmizelá Janinka a zavražděná Bohyně noci.

Jako by jedna zrcadlila druhou. Jako by jedna byla létem a druhá zimou na mé pouti. A obě mou bránou do světa příběhu, té sumy života. A obě ostrou, stínající žaluzií zaseklou uprostřed okna,

kterým se snažím dohlédnout na druhou stranu. A obě mlhou, která tomu brání.

A do toho monotónní hlas sestry:

„Tento pocit si snažte zapamatovat.“

„Ten-to-po-cit-si-snaž-te-za-pa-ma-to-vat.“

„Ten-to-po-cit-si-snaž-te-za-pa-ma-to-vat.“

A ozvěna té věty, která náhle zaplní prostor jako zvony v pravém římském poledni:

Bim-bam.

Bimm-bamm.

Bimmm-bammm.

6. KAPITOLA

I

Několik posledních dnů před svým zatčením jsem strávil v sanatoriu téměř sám.

Vlažná voda hodin odkapávala z božího kohoutku pomalu, hlučně a já většinu času prodřímal, nebo alespoň proležel na posteli, hledě pohasle nad sebe a polykaje přitom čas po lžičkách jako jahodový sirup. Ticho strnule hlídkovalo u postele, stálo tam jako čestná stráž u rakve, se zbraní v ruce a s chocholem na hlavě, a zjevně se nemínilo hnout z místa. Co jsem měl dělat?

A tak jsem se občas zahákl jedním či druhým okem za okenní rám, povytáhl se trochu výš a vyhlédl z okna do šerého, sychravého dne. Ale pak jsem se zase pustil a obrátil hlaveň vzhůru proti stropu, oblíbenému terči lázeňských odpolední. I na stropě jsem totiž dobře *viděl*, co tam za oknem je...

Prázdný svět. Svět, který běží jako motor na neutrál. Svět, v němž už navěky přetrvává neodbytné podzimní šero, a paprsek, který jednou za uherský rok dolétne na zem, bude jen útržkem foxtrotu, který k nám dolehne z andělského plesu, když se ten či onen cherub vydá *na pány* a lítací dveře od sálu přitom dvakrát tlesknou pernatými křídly. Svět, kde vyrudlá, vyšisovaná tráva bude už do konce dní kvílet ve větru, který zajíždí tím nejhrubším hřebenem do chabé kštice palouku a vztekle rve celé chuchvalce rusých vlasů, je to svět šakalů a lišek trnoucích v houštinách, svět pavouků v potrhaných sítích, kteří se zastavují v půli pohybu, zatímco měsíc je přebíjen černými mračny a kdosi tam zkouší nalehnout na chladnou zem a zarýt do ní všechnu měsíce střádanou touhu, ale nejde to, nedokáže to, protože je to už jenom stín stínu, je to přízrak zbavený člověčí tíže a gravitace ho dávno nebere na vědomí.

Pak mi dojde inspirace i síla potřebná k tomu správnému vzteku a vzdoru, a tak vylezu na balkón, chvěju se zimou a civím na hubené, bělavé břízky, které stojí proti mně, rameno k rameni, vyrovnané jako dětské rakvičky ve výloze pohřebního ústavu. Jednoho dne stejně vítr, který ve zdejších rovinách bývá velice silný, některou z nich porazí, jednoho dne starý rafan vykousne kus života z té beze-lstné rodinky, břízka-dcerunka padne s dutým žuchnutím k zemi, a co se stane? Akorát prd.

Akorát tak suchý rákos na březích Světa. Akorát tak další nedo-hledné šiky. Akorát čpící jednota názoru. Vítr zavelí a štíhlá těla se jedno jako druhé výhrůžně nakloní k rybníku, kývajíce přitom agresivně čupřinatými hlavami. A za chvíli se tytéž hlavy budou naklánět mírně jako velká skupina stále poplašených čečetek; dívám se k rybníku Svět a vidím, jak rákos větrí, vtom jako by práskl v mokřinách granát, třtina se láme, křemeny kapek narážejí na studený noční vzduch a prudce jiskří... pes na pozdní procházce vyrazil pro svůj klacek. Duby se rozšvelel bezmocně, jako když se dědci s holými dásněmi chtějí hlasitě přít, v nastalém zmatku začíná prudce pršet, mezi mraky padá hvězda.

Tak už se blíží Boží hod.

A já ještě pořád ležím na zádech, ale už je mi trochu líp, a tak pro změnu *vidím* na stropě bujarou, jávansky rozmanitou a zároveň computerově přesnou skladbu a *vidím*, jak se všechny tóny točí ve vysoké, tenké spirále, jako by byly vlhkou hlínou mezi prsty virtuózního hrnčíře, a kruh, na němž se masa skladby otáčí, mezitím víří stále rychleji a prudčeji, takže v některých okamžicích se již již zdá, že ten teninký a málem neviditelný provázek spojující jednotlivé části díla se musí přetrhnout a že skupinka tónů, jež vystoupaly příliš rychle do příliš řídkého vzduchu nadoblačna, odlétne v nekontrolovatelných přemetech a obracech někam mimo zorné pole, ale vtom se hliněné tělo té skladby zase nafoukne, hubená Twiggy se během několika úde-rů tympánu či hromu promění v Takanohanu, dvěstěkilového mistra

všech mistrů v zápase sumo, a zdá se, že najednou i sám dirigent se zalekl svého díla, a už padá po zádech ze židličky, shozen tou prudkou proměnou, vyhozen jásavým zadkem z demiurgovského sedla, avšak dříve než stačí kdokoli ustrašeným špendlíčkem propíchnout to měchovitě pnutí, ozve se z úplně jiné strany, z neviditelného kůru veliký, radostný zpěv zvonů a už se vše, nikým neovládaný, prudce roztočený kruh, kusadly víru žvýkaná, bortící se hlína, povalený hrnčič i překocená stolička, vše, parkety, almary a za kolovratem schované páže, vše, i světlo a prach spící v místnosti, to vše se náhle zvedá a obrovitou zdviží té neopakovatelné chvíle se to přesouvá o celou jednu dimenzi jasu výše, o jeden celý, úplný tón blíž k věčnosti...

A takhle tedy ne, takhle by to opravdu nešlo...

V pondělí časně ráno jsem vyprovodil Janinku. Vrátil jsem se do lázní. A ještě dřív, než jsem zalehl v tělocvičně, abych dokonale zrelaxoval pomocí speciální metody doktora Feldenkreiseho, byl jsem uveden v dokonalý šok pomocí staré osvědčené metody:

Má Bohyně noci byla zavražděna.

A hned jsem zalitoval, jak špatně to máme my pohané zařízeno, když jsou naši bohové tak náchylní k podobným koncům, a na chvílku jsem křesťanům záviděl toho jejich neprůstřelného šerifa, ale pak mi jako by došlo, že se tady v lázních stala zatraceně vážná věc...

Žádná Bohyně noci, opakoval jsem si nahlas, když jsem si byl jist, že žádný duchodecký boltec neční nablízku, žádná Bohyně noci, ale prostě nějaká stará bába, která si přijela léčit do lázní artritidu.

Však vzápětí můj sluch došla zpráva, že jakýsi nespavec objevil oběť v pondělí ještě za tmy, okolo šesté hodiny ranní, jak leží pod lavičkou u kamenné podesty, u základů starého keltského domu, tedy přesně na tom místě, kde jsem ji potkal, kde jsem se zpovídal té ženě, kterou jsem nakonec v mrazivé euforii povýšil pro lepší vlastní pocit do božského stavu. A už jsem v tom lital zase.

Prý dvacet bodných ran. Musel to být šílenec...

A co se chceš vlastně dozvědět? Chceš vědět, jak vypadala mrtvola, abys zjistil, jestli to zaživa byla žena, kterou jsi nikdy nespatriil? Chceš z nepochybně nahodilé souvislosti dovodit, že Janinčin odjezd a smrt Bohyně noci, které spojil jeden moment, spolu nějak souvisejí? A co by to tak mohlo být? Co když třeba ležela Bohyně noci pod lavičkou v Janinčině kožíšku z ledního medvěda, že? Samý krávovin. Ale přesto mi to nedalo. Fantazie přece realitu vždycky v boji poráží.

Potřeboval bych někoho, kdo by zodpověděl mé otázky, ale kdo z pacientů – snad vyjma vraha, ha, ha – by to tak mohl být? Copak jsem tady někoho znal natolik, abych si mohl dovolit oslovit ho v té věci a nevzbudit přitom náležité podezření?

S několika lidmi jsem se zdravil, protože jsem je pravidelně potkával na procedurách. A jediný člověk, s nímž jsem se tu dostal do osobnějšího kontaktu? To byla bohužel *Dáma s bačkůrkami*. Neměl bych třeba zajít do baru, přemítal jsem ironicky, a nasadit si bronsonovskou tvář, která mi tak dobře lne k pleti? To by ji, samičku, mohlo přilákat...

II

A šero okolo mě houstlo.

Procedury pro ty, kteří se nenechali vraždou odradit od rozkoší bahenních koupelí, pokračovaly dál. Nebylo jich mnoho, protože exodus životachtivých byl ohromný – ale byli tu.

Tak jako vždycky, jako vždycky, když se vám zdá, že se celý vesmír zastavil, jede se dál. Zdá se vám, že poslední neuron v posledním těle povadl a chcíp', ale v tu chvíli se někde jinde něco pohne, nějaký šlem zabublá, supernova kýchne... a jede se dál.

A tak i prosklenou kolonádou Aurory občas prošla prořídla karavana, nedbalá psího štěkání. Nezměnila ale nic na tom, že lázně náhle stály přede dveřmi parku jako sirotek se studem sklopeným

zrakem. A těch pár dní, které jsem zde strávil po Janinčině odjezdu – a po nepochopitelné smrti mé neznámé důvěrnice – zdálo se být dlouhých jako několik let.

Tiskl jsem zvenčí čelo a nos k matnému sklu vstupních dveří a viděl jsem, jak se tam v šeru, mezi předměty spíše tušenými nežli viděnými, míhají stíny včerejších bytostí. Jako bych ještě jednou zahlédl pána s čelem rozrytým tak hlubokými vráskami, že stín po něm klopýtal jako po vyschlé, rozpraskané půdě podněsterské celiny, jako bych ještě lehkým pokývnutím odpovídal na pozdrav vysokého vousáče, kterého lázeňské kratochvíle měnily přímo před mýma očima v milostného Oppenheimera štvaného dnem i nocí krutě zhmotnělým důsledkem sexuálních dovedností, a samozřejmě jsem opět hledal ve tvářích starých žen jedinou odpověď...

A někde uprostřed toho *danse macabre* jsem dokonce zahlédl i sebe, stín včerejší bytosti, a zdálo se mi – ale podotýkám, že pohled do lázeňské auly skrze kresby stromů a zmatnělou nebeskou modř klamal jakoby dioptrickým posuvem – zdálo se mi, že jsem o několik roků mladší a že můj obličej je schován za posmutnělou maskou, kterou jsem nosil první roky po Janinčině odchodu, a že v tom obličejí sice jako mávnuvší křídlo uvězněného nebo zraněného ptáka chvílemi prokmitne stín bolesti, ale že přesto kráčím daleko lehčeji, jako by pomaleji chápající tělo dosud nadnášelo sladké helium někdejší lásky, jako by milostná zkušenost a mikroskopické stezičky tištěných spojů, které zanechala vášeň v mé tkáni, ještě společně vodily krev i přes její slábnoucí zrak od mozku k srdci a odtud k přirození bezpečně a rychle a já tak byl okysličován nějakým silnějším a lépe nasyceným proudem...

Ano, nechal jsem se snadno unášet, ať už pod peřinou v unyle vyhřátém pokojíčku, nebo tam venku, na mrazu, s nosem přitištěným na sklo a dechem mrznoucím na tom skle.

A přál bych si, aby to všechno byl jen sen. Jenže obraz, který má být smrtonosnou zbraní, který dokáže zmrazit tep reality dorian-

grayovským posuvem času, takový obraz musí být vždy o něco přesnější a hmotnější než pouhý sen. Takže nakonec muselo dojít i k tomu, že jsem se vydal po známé stezce parkem, nakonec jsem po zákonu jakési neúprosné harmonie celku musel vyrazit i na samotné místo činu, byť jsem to – ve zlých tuchách – dokázal odkládat na později celé tři přeludné dny. Blížil jsem se k rituálnímu, nočnímu obětišti, kde kanula na promrzlou trávu a bukové listí čísi krev. Oč pomaleji jsem přicházel, o to rychleji mi všechno docházelo. Je jen jedna smrt, je jen jeden absolutní konec. A Vítek, Štěpánčina dcera, Janinčina matka a teď i Bohyně noci, ti všichni jsou svázáni do jednoho kozelce... Nadechl jsem se smrti a pak jsem svým jediným dlouhým vydechnutím požal všechny, kteří se ocitli v tu chvíli nablízku. Když se kácí Janinka, létá mnoho třísek!

A dnes už vím, že jsem se měl tomu místu zdaleka vyhnout, ale já tam asi musel jít, a tak jsem šel třesnutým mrazem toho dne, šel jsem v mírném předklonu a dýchal si na zkřehlé prsty, takže to vypadalo, jako bych ještě jednou líbal dlouhé prsty své nejdražší, jako kdybych si chtěl naposled přivonět k mokřým růžím, které jí položím na hrud' chvíli předtím, než se probudí. Ale růži, která jediná rozkvétá i na mrazu, tu naleznu teprve tam, teprve u kruhové podesty „keltského domu“ a bude to vyrudlá, vyšisovaná růže krve, bude to zbyteček plazmy vyřinulá z boží útroby, žádný sen, ale krevní plazma, která hoří v kruhu bělostného, zubatého jíní na stužkách trávy a na hnědých listech buku.

„Co tady děláte?!“ ozve se hlasitě za mými zády, a jak se úlekem nachýlím dopředu, jak už už padám, dotkne se v poslední chvíli má pravá ruka země a zastaví pád. Vymrzlé bukové lístky a sežehlá tráva zašustí. Otočím se a ze startovací plochy mých krve zbavených rtů odlétají bílé, poplašené obláčky páry, což by snad mohlo pobavit nezaujatého diváka; policista, kterému teď hledím do tváře, se ale neusmívá. Na ruce mám přilepené kousky hnědého podzimního puzzle, které jsem teplou dlaní vykousl z mrazivého celku. Ta

neviditelná ploška mezi listím a mou kůží, to, co nikdo nevidí, je krev, něčí krev.

„Co tady, čoveče, chcete?!“ zopakuje přísně policista, jehož posláním, jak mi zvolna dochází, je střežit místo činu a se zdviženým kožešinovým límcem čekat poblíž na chybu, které se každý zlosyn dřív nebo později dopustí.

A hle, jaké nečekané květy vyhnala i v nelidském mrazu trpělivost! Hle, zlosyn!

Tak jsem byl obviněn z vraždy a bylo to obvinění, kterému jsem se nedokázal účinně bránit.

Nadřízený mladého strážmistra byl naštěstí starší unavený policajt, skeptik, který na zalykavé hlášení svého kolegy reagoval tím, že mlčky navinul do psacího stroje arch čistého papíru, rozsvítil lampičku (na přelomu listopadu a prosince se šerí brzo), nasadil si brýle a pak chvíli hleděl na chatrnou nástěnku, jíž vévodil leták nabízející výhodné stavební spoření:

„Tak mně řekněte, co ste v tom parku hergot hledal,“ ozval se s pohledem stále zapřeným o popraskanou stěnu služebny.

„Mám to vzít vod začátku, pane kapitáne?“ naklonil jsem se snaživě dopředu.

Praporčík si podepřel bradu pěstí a slyšitelně vydechl. Todle bude fuška, pomyslel si, a hlasitě řekl:

„Jo!“

Tak dobře... Usadil jsem se o něco pohodlněji na služební židlička a rozvážně jsem začal.

Hned po příjezdu mě nejprve vyděsil pohled na dům, ve kterém jsem měl strávit příští měsíc svého života.

Sanatorium Aurora stálo v kruhu parkovišť a širokých, obnažených záhonů výhružně jako zápasník sumo, stálo tu rozkročeno ve světelné záři, v ledovém tichu a jen ze stovek tušených, kdesi ve tmě skrytých hrdel vylétaly dramatické chuchvalce par. Nenadálý, silný poryv větru

zaskřípal uvolněným plechem na střeše obří budovy. Mrazivé růže leptaly skla oken.

A mám to být opravdu já, pomyslel jsem si okamžitě, kdo odvážně vkročí do malého, kruhovitého válčiště a pokusí se lstí, úskokem, nebo snad dokonce silou chabě vyvinutého trupu pokořit tu horu? Která z přísně vytríbených dovedností mne může dovést k vítězství, tázal jsem se v duchu sám sebe.

A odpověď, statný dvanáctník, kterého vábničky myslivců vy-lákaly na měsíčním svitem zalitou stráň, se nabízela v plné kráse: Žádná! To jest plnou větou: žádná z přísně vytríbených dovedností tě nedovede k vítězství v souboji se soupeřem, kterému dosahuješ sotva po odulý břich.....

(A tak dál... až do naprostého vyčerpání praporčíka Tobiáška.)

III

Nebyl to zrovna mistr světa v psaní na stroji, to vám povím. Hned první večer jsme se našťestí dohodli, že se dohodnem a že čas, který on stráví na obědě, smím já, samozřejmě v doprovodu příslušníka, který mne zatknul, utratit v lázeňských procedurách. Neměl bych to možná říkat, ale hned ve čtvrtek strávil na obědě tři hodiny, zatímco já zvládl všechno za padesát minut. Nechtěl jsem dělat problémy. Ale praporčíkovi jsem je zjevně dělal už tím, že jsem to vzal, jak si přál, vod začátku, takže už v pátek ráno na mě ve vyšetřovně čekala Gábina, dvacetiletá žačka českobudějovické ekonomky, která si nechala na vyšetřovnu přivést i vlastní elektrický stroj Jantar – a to byl panečku hukot!

Praporčík seděl u okna, kouřil jednu za druhou (doháněl, co za včerejšek a předvčerejšek zameškal během bitvy s psacím strojem) a přivřenýma očima pozoroval mou pusou, jako by chtěl rozeznat slůvka lživá od ryzích. Já mluvil, abych tak řekl spatra, vždyť jsem

celý ten příběh bezmála prožil, a měl jsem tudíž dost času na to, abych pozoroval Gábinina nahá kolena, která mi svítila přímo do očí zpod vyšetřovatelského stolku, a taky na to, abych zvažoval, jakou asi šanci má ten živý detektor lži čadící u okna, a zda by mi případně, kdybych slušně požádal, nesdělil, k jakým závěrům došel.

Sám bych totiž chtěl mít v té věci jasno.

Ale praporčík mlčel a zpravidla až ve chvíli, kdy už jsem ho spíše než za živou bytost pokládal za menhir, oznámil stroze:

„Pro dnešek stačí.“

Po čtyřech dnech usilovné práce všech zúčastněných ke své obligátní větě přidal:

„Zítřka to dokončíme. Pak předám spis vyšetřovateli.“

A já směl naposledy projít vysokými dveřmi naproti treboňské Spořitelně, což jsem udělal, a ještě hodinku dvě jsem bloumal setmělým a takřka prázdným městem. Ledové zmrazky křupaly pod botama a rozsypaly se v bělounký prach. Na několika místech takřka současně skřípěla zavíraná vrata průchodů a dvory s úzkými prošlapanými pěšinkami se ztišily v trpělivém očekávání měsíčního koláče. Z branky zámeckého parku vyšel osamělý chodec a límec jeho hubertusu měkce lnul k dlouhým vlasům. Ruce měl vražené hluboko do kapes a hlavu skloněnou, ale když mě míjel, zaváhal a na chvíli se zdálo, že mi chce něco říct. Potom však pouze vydechl trochu páry a rychle pokračoval dál.

Pomalou jsem se za ním otočil a sevřela mě mohutná lítost.

Martin Reiner
Lázně

Ilustrace na obálce robodread/Shutterstock.com
Redakce Markéta Teuchnerová

Vydala Městská knihovna v Praze
Mariánské nám. 1, 115 72 Praha 1

V MKP 1. elektronické vydání
Verze 1.0 z 27. 9. 2019

ISBN 978-80-274-0218-2 (epub)
ISBN 978-80-274-0219-9 (pdf)
ISBN 978-80-274-0220-5 (prc)